

Otázky a odpovede týkajúce sa nariadenia o geografickom blokovaní v kontexte elektronického obchodu

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v mene Komisie nie je zodpovedná za možné použitie nasledujúcich informácií.

© Európska únia, 2018

Opakované použitie je povolené len s uvedením zdroja.

Pravidlá na opakované použitie dokumentov Európskej komisie sú upravené rozhodnutím 2011/833/EÚ

(Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktorý sa nevzťahujú autorské práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov príslušných autorských práv.

© Obrázok na obálke: Thinkstock/iStock

Útvary Komisie sprístupňujú tento dokument len na informačné účely. Dokument neobsahuje žiaden oficiálny výklad nariadenia o geografickom blokovaní a nepredstavuje rozhodnutie ani stanovisko Komisie. Nie sú ním dotknuté žiadne rozhodnutia ani stanoviská Komisie a ani žiadne právomoci Súdneho dvora EÚ na výklad nariadenia o geografickom blokovaní v súlade so zmluvami EÚ. Tento dokument je aktualizovaným dokumentom s otázkami a odpoveďami týkajúcimi sa nariadenia o geografickom blokovaní, ktorý vypracovali útvary Komisie a bol zverejnený 23. marca 2018, a uvedený dokument nahrádza.

1.	Úvod.....	4
1.1.	Kontext.....	4
1.2.	Nariadenie o geografickom blokovaní – všeobecný prehľad	7
2.	Práva a povinnosti obchodníkov a spotrebiteľov v praxi	10
2.1.	Rozsah pôsobnosti nariadenia (článok 1).....	10
2.2.	Prístup k online rozhraniam (článok 3).....	18
2.3.	Nediskriminácia pri prístupe k tovaru alebo službám (článok 4)	21
2.4.	Nediskriminácia z dôvodov súvisiacich s platbami (článok 5)	29
2.5.	Dohody o pasívnom predaji (článok 6).....	31
3.	Presadzovanie nariadenia o geografickom blokovaní členskými štátmi	33
4.	Nad rámec nariadenia o geografickom blokovaní – rámec elektronického obchodu.....	37
4.1.	Cezhraničné doručovanie	37
4.2.	Smerovanie činnosti a stanovenie uplatniteľných právnych predpisov a právomocí.....	42
4.3.	Zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta pre poskytovateľov elektronicky poskytovaných služieb.....	44
4.4.	Bezpečné, lacné a pohodlné platby online	45
5.	Príloha: Harmonogram vykonávania prijatých opatrení v oblasti elektronického obchodu	46

1. Úvod

Účelom tohto dokumentu je poskytnúť praktické usmernenia k hlavným ustanoveniam nariadenia o geografickom blokovaní vzhľadom na jeho nadobudnutie účinnosti a všeobecnejší vývoj určitých aspektov rámca elektronického obchodu EÚ. Tento dokument obsahuje informácie, ktoré môžu byť užitočné pre i) obchodníkov, ktorí sa snažia zosúladiť svoje obchodné praktiky s nariadením o geografickom blokovaní; ii) spotrebiteľov a zákazníkov¹, ktorí potrebujú byť informovaní o ustanoveniach nariadenia a ich dosahu na každodenné nákupy; a iii) orgány v členských štátoch, ktoré budú zodpovedné za presadzovanie nariadenia.

Tento dokument obsahuje konkrétne otázky a odpovede týkajúce sa hmotnoprávných ustanovení nariadenia (oddiel 2), ako aj nástrojov na presadzovanie práva, ktoré sa ním stanovujú (oddiel 3). V tejto súvislosti je tento dokument aktualizáciou a rozšírením odpovedí uvedených v dokumente s otázkami a odpoveďami, ktorý bol uverejnený 23. marca 2018 a ktorý súčasný dokument nahrádza. Ďalej sa v ňom uvádzajú doplňujúce informácie o určitých aspektoch relevantných pre elektronický obchod, na ktoré sa však nariadenie priamo nevzťahuje alebo ním nie sú ani upravené a ktoré sú úzko spojené s jeho uplatňovaním (oddiel 4).

1.1. Kontext

Záujem spotrebiteľov a podnikov – najmä malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) – o nákupy v celej EÚ sa zvyšuje. V roku 2017 nakupovalo online až 68 % používateľov internetu v EÚ². Obchodníci však stále často odmietajú predávať tovar alebo poskytovať služby zákazníkom z iného členského štátu bez akéhokoľvek objektívneho dôvodu, alebo odmietajú ponúkať rovnako výhodné ceny, aké majú miestni zákazníci. V prieskume Komisie sa ukázalo, že iba 37 % webových sídel umožňuje zákazníkom z iného členského štátu dostať sa až k poslednému kroku tesne pred stlačením tlačidla na potvrdenie objednávky³. Komisia pravidelne dostáva sťažnosti týkajúce sa prípadov rozdielneho zaobchádzania z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka. Tento problém sa týka spotrebiteľov aj podnikov pri nákupe tovaru a služieb na vlastné použitie. Vyskytuje sa tak v online prostredí, ako aj v reálnom svete⁴.

¹ Na účely nariadenia o geografickom blokovaní je „spotrebiteľ“ akákoľvek fyzická osoba, ktorá koná na účely, ktoré sú mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti; „zákazník“ je spotrebiteľ, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu alebo má miesto bydliska v členskom štáte, alebo podnik, ktorý má svoje sídlo v členskom štáte a prijíma službu či nakupuje tovar, alebo sa o to usiluje v Únii a výlučne na účely konečného použitia.

² Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti 2018, pozri <http://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en.

⁴ Ďalšie údaje podporujúce analýzu vypracovanú v súvislosti s nariadením o geografickom blokovaní nájdete v technickej správe Spoločného výskumného centra *The European Digital Single Market, Its Role in Economic Activity in the EU* (Európsky digitálny jednotný trh a jeho úloha v hospodárskej činnosti v EÚ; <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/JRC98723.pdf>), v štúdiu Spoločného výskumného centra a Inštitútu pre technologický výskum budúcnosti založenej na prieskume fiktívneho nakupovania z roku 2015 (GfK Mystery Shopping; https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en), vo verejnej konzultácii Európskej komisie z roku 2015 o „geografickom blokovaní a iných geograficky podmienených obmedzeniach pri nakupovaní a prístupe k informáciám v EÚ“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-geo-blocking-and-other-geographically-based>

Cieľom nariadenia (EÚ) 2018/302 (ďalej len „nariadenie o geografickom blokovaní“ alebo „nariadenie“)⁵ je poskytnúť spotrebiteľom a podnikom na vnútornom trhu EÚ viac možností. Predovšetkým sa v ňom rieši problém niektorých zákazníkov, ktorí si nemôžu kúpiť tovar a služby od obchodníkov nachádzajúcich sa v inom členskom štáte z dôvodu svojej štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla.

Geografické blokovanie je prax, ktorú používajú online predajcovia na obmedzenie cezhraničného online predaja na základe štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla. Takéto geografické blokovanie zahŕňa: zamietnutie prístupu k webovému sídlu z iného členského štátu a/alebo situácie, keď je síce prístup k webovému sídlu poskytnutý, ale zákazník zo zahraničia nemôže dokončiť svoju objednávku alebo je vyzvaný, aby zaplatil debetnou alebo kreditnou kartou vydanou v určitej krajine. Ku „geografickej diskriminácii“ dochádza aj pri nákupe tovaru a služieb offline, napríklad keď sú spotrebiteľia fyzicky prítomní na mieste, kde sa nachádza obchodník, no buď nemajú prístup k výrobku alebo službe, alebo sú im z dôvodu ich štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska ponúknuté iné podmienky. V nariadení sa stanovujú priamo uplatniteľné ustanovenia, ktorých cieľom je predchádzať takýmto praktikám v konkrétnych situáciách, v ktorých rozdielne zaobchádzanie z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla nemožno objektívne odôvodniť.

Nariadenie treba vnímať v kontexte všeobecného balíka opatrení týkajúcich sa elektronického obchodu, ktorý predložila Komisia a ktorý posilňuje jeho vplyv. Komisia 25. mája 2016 predložila komplexný balík opatrení na podporu potenciálu cezhraničného elektronického obchodu v Európe, ktorý je základným predpokladom plného fungovania digitálneho jednotného trhu. Hlavným cieľom uvedeného balíka bolo odstrániť prekážky súvisiace s cezhraničnými online činnosťami a vymedziť komplexný rámec elektronického obchodu, ktorý sa zameriava na tri hlavné ciele: i) zabezpečiť lepší prístup k tovaru a službám ponúkaným online; ii) vybudovať dôveru u spotrebiteľov a väčšiu istotu podnikov a iii) znížiť transakčné náklady a administratívnu záťaž podnikov pri cezhraničnom elektronickom obchodovaní online. Balík bol súborom vzájomne prepojených opatrení, ktoré sa navzájom posilňujú a predstavujú skutočne zásadnú zmenu v súvislosti so schopnosťou Európanov účinne využívať elektronický obchod. Spoluzákonodarcovia už prijali významný počet týchto iniciatív, napríklad:

- V decembri 2017 boli prijaté nové pravidlá, na základe ktorých sa znižuje administratívna záťaž cezhraničných transakcií v oblasti DPH⁶. Od 1. januára 2021 sa na základe týchto pravidiel zjednoduší výber DPH, keď spotrebiteľ nakupuje tovar a služby online z iného členského štátu alebo krajiny mimo EÚ, pričom sa pre dodávateľa zavádza možnosť využiť režim jednotného kontaktného miesta pre DPH.

[restrictions-when-shopping-and](#)) a v posúdení vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu nariadenia o riešení geografického blokovania a iných foriem diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníkov na vnútornom trhu (http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15953).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/302 z 28. februára 2018 o riešení neodôvodneného geografického blokovania a iných foriem diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníkov na vnútornom trhu, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 2006/2004 a (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES.

⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/digital-single-market-modernising-vat-cross-border-ecommerce_en.

- Nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa (ďalej aj „nariadenie CPC“) ⁷ bolo revidované a od 17. januára 2020 ho nahradí nové nariadenie CPC (EÚ) 2017/2394 ⁸. Vnútroštátne orgány v krajinách EÚ a EHP môžu vďaka sieti CPC spolupracovať na spoločnom riešení porušovania práva v oblasti ochrany spotrebiteľa na jednotnom trhu v prípade, že sa problém týka obchodníkov a spotrebiteľov v rôznych krajinách. V otázke vzťahov medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi je presadzovanie nariadenia o geografickom blokovaní uľahčované prostredníctvom nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktoré sa vzťahuje na porušenia, ku ktorým už došlo, dochádza alebo pravdepodobne dôjde, a tým poškodzujú kolektívne záujmy spotrebiteľov.
- Bolo prijaté nové nariadenie o službách cezhraničného dodávania balíkov ⁹, ktorého cieľom je zvýšiť transparentnosť a cenovú dostupnosť týchto služieb a zlepšiť regulačný dohľad nad trhom EÚ s balíkmi. Na základe tohto nariadenia sa posilní elektronický obchod, keďže spotrebiteľia a podniky, najmä MSP, budú môcť s dôverou nakupovať a predávať výrobky a služby online v celej EÚ.
- Súčasťou prebiehajúcej modernizácie rámca autorských práv EÚ bolo prijatie nových pravidiel ¹⁰ týkajúcich sa prenosnosti online obsahových služieb, vďaka čomu budú môcť Európania cestovať so svojím digitálnym obsahom, ako sú strimované alebo stiahnuté filmy, športové prenosy, hudba, elektronické knihy a hry, ktorý si predplatili doma.

Komisia okrem toho prijala viacero legislatívnych návrhov, o ktorých v súčasnosti rokujú spoluzákondarcovia v rámci legislatívneho postupu, napríklad:

- Na základe pravidiel týkajúcich sa digitálnych zmlúv ¹¹ Komisia prijala legislatívne návrhy, ktorými sa harmonizujú hlavné záväzné práva spotrebiteľa uplatniteľné pri dodávaní digitálneho obsahu a predaji tovaru. Očakávanými prínosmi po prijatí týchto právnych aktov je zníženie nákladov vyplývajúcich z rozdielov v zmluvnom práve, zvýšenie právnej istoty pre podniky a umožnenie spotrebiteľom vyťažiť čo najviac z nákupov v celej EÚ.
- Komisia 11. apríla 2018 prijala dva návrhy smerníc ¹² v oblasti ochrany spotrebiteľa (Nová dohoda pre spotrebiteľov), ktorých cieľom je zlepšiť súlad s právnymi predpismi

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa („nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa“) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 364, 9.12.2004, s. 1 – 11).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1 – 26).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 z 18. apríla 2018 o službách cezhraničného dodávania balíkov.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1128 zo 14. júna 2017 o cezhraničnej prenosnosti online obsahových služieb na vnútornom trhu.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_sk.

¹² Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES [COM(2018) 184 final] a návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993, smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa [COM(2018) 185 final]. Ďalšie informácie: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumers/review-eu-consumer-law-new-deal-consumers_en.

EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, a to najmä zavedením mechanizmov kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu. Prostredníctvom návrhov sa takisto modernizujú právne predpisy EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa vzhľadom na vývoj na trhu, napríklad uzatváranie zmlúv na elektronických trhoviskách. Nakoniec sa má na základe týchto návrhov znížiť záťaž pre podniky v špecifických oblastiach, napríklad pokiaľ ide o právo na odstúpenie od zmluvy uplatniteľné v prípade použitého tovaru.

- Ďalej bolo navrhnuté nariadenie na podporu spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb¹³ – jeho cieľom je zabezpečiť spravodlivé, dôveryhodné a predvídateľné prostredie pre digitálne hospodárstvo. Po jeho prijatí sa na základe nových pravidiel zabezpečí spravodlivý a inovačne orientovaný ekosystém pre ekonomiku online platforiem; zosúladí sa rast online platforiem a vyhľadávačov s potrebou chrániť podnikových používateľov v kategórii MSP v EÚ, pričom sa bude klásť dôraz na transparentnosť a nové možnosti nápravy. Stredisko pre monitorovanie, ktoré sa ustanovuje týmto nariadením a ktoré podporuje skupina nezávislých expertov, bude podrobne monitorovať ekonomiku online platforiem a radiť Komisii v otázkach potreby budúcich iniciatív.
- Uľahčenie prístupu k cezhraničným audiovizuálnym službám je jednou z priorit, ktoré sa spomínajú v oznámení Komisie „Stratégia pre jednotný digitálny trh v Európe“¹⁴. Komisia v roku 2016 predstavila návrh aktualizovaných pravidiel EÚ týkajúcich sa audiovizuálnych médií¹⁵, o ktorých sa dosiahla politická dohoda¹⁶. Cieľom ďalších legislatívnych návrhov¹⁷, ktoré sa týkajú modernizácie autorského práva EÚ a v súčasnosti sa nachádzajú v legislatívnom procese, je poskytovať viac cezhraničného online obsahu.

Vzťah medzi niektorými z týchto opatrení a nariadením o geografickom blokovaní, ako aj tabuľka, v ktorej sa sumarizuje harmonogram vykonávania, sú podrobne opísané v oddiele 4 a v prílohe k tomuto dokumentu.

1.2. Nariadenie o geografickom blokovaní – všeobecný prehľad

V nariadení sa stanovuje povinnosť zaobchádzať so zákazníkmi z EÚ (vrátane spotrebiteľov a ďalších koncových používateľov) rovnakým spôsobom, pokiaľ sa nachádzajú v rovnakej situácii, a to bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, miesto bydliska alebo sídla.

¹³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb [COM(2018) 238 final].

¹⁴ COM(2015) 192 final.

¹⁵ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu [COM(2016) 287 final].

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3567_sk.htm.

¹⁷ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu [COM(2016) 593], návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá výkonu autorského práva a s ním súvisiacich práv uplatniteľné na niektoré online vysielania vysielacích organizácií a retransmisie televíznych a rozhlasových programov [COM(2016) 594 final].

Aké sú hlavné zložky nariadenia o geografickom blokovaní?

- **Predaj tovaru a služieb**

V článku 4 nariadenia sa vymedzujú určité situácie, v prípade ktorých neexistujú žiadne oprávnené dôvody na geografické blokovanie ani inú formu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla. V takýchto situáciách majú zákazníci z iného členského štátu rovnaké právo na prístup k tovaru a službám, ako aj možnosti získať ich, ako miestni zákazníci. Ide o tieto situácie:

– predaj tovaru bez doručenia mimo oblasti, kde obchodník ponúka doručenie,

- Zákazník si kúpi tovar, napríklad elektronické zariadenie, oblečenie, športový odev alebo knihy, ktoré obchodník nedoručuje do členského štátu zákazníka. Takýto zákazník má právo na doručenie do členského štátu, kde obchodník ponúka doručenie, a to za rovnakých podmienok, aké majú miestni zákazníci.

Príklad: belgický zákazník si chce kúpiť fotoaparát, no najlepšiu ponuku nájde na nemeckom webovom sídle, ktoré ponúka miesta doručenia/prevzatia len v Nemecku alebo v priestoroch obchodníka. Zákazník má právo si tovar objednať a vyzdvihnúť v priestoroch obchodníka alebo si ho môže dať doručiť na inú adresu/miesto prevzatia v Nemecku rovnako ako ktorýkoľvek iný nemecký spotrebiteľ.

– predaj elektronicky poskytovaných služieb,

- Zákazník chce získať prístup k elektronicky poskytovaným službám, napríklad cloudovým službám, službám uskladňovania údajov alebo webhostingu, a zakúpiť si ich od obchodníka, ktorý má sídlo v inom členskom štáte. Takýto zákazníci majú na to rovnaké právo ako miestni zákazníci.

Príklad: bulharská zákazníčka si chce kúpiť hostingové služby pre svoje webové sídlo od španielskej spoločnosti. Bude k nim mať rovnaký prístup a bude si ich môcť kúpiť za rovnakých podmienok ako španielski spotrebiteľia, t. j. bez toho, aby musela zaplatiť odlišnú čistú predajnú cenu (t. j. bez DPH) ako španielsky spotrebiteľ.

– predaj služieb poskytovaných na určitom fyzickom mieste.

- Zákazník si kúpi službu, ktorá je poskytovaná v priestoroch obchodníka alebo na fyzickom mieste, kde obchodník vykonáva činnosť, pričom tieto priestory alebo miesto sa nachádzajú v inom členskom štáte ako zákazník. Táto kategória zahŕňa služby ako vstupenky na koncert, ubytovanie alebo prenájom automobilov. Aj v tejto situácii má zákazník právo na rovnaké zaobchádzanie ako štátni príslušníci/osoby s pobytom v krajine obchodníka.

Príklad: talianska rodina navštívi francúzsky zábavný park a chce si zakúpiť zvýhodnenú rodinnú vstupenku. Talianska rodina si bude môcť takúto vstupenku zakúpiť rovnakým spôsobom ako francúzske rodiny.

V uvedených príkladoch sú geografické blokovanie alebo iné druhy geograficky podmieneného rozdielneho zaobchádzania možné iba vo výnimočných prípadoch vymedzených v nariadení, a to v prípadoch, keď obchodník musí zablokovať prístup k ponúkanému tovaru alebo službám na základe právnych požiadaviek EÚ alebo vnútroštátnych právnych požiadaviek (ktoré sú v súlade s právom EÚ).

Pokiaľ ide o online služby týkajúce sa neaudiovizuálnych diel chránených autorskými právami (ako sú elektronické knihy, videohry, hudba, softvér), sa ustanovenie o nediskriminácii, t. j. povinnosť umožniť zahraničným zákazníkom prístup k rovnakým ponukám, aké majú miestni zákazníci, a využiť ich, v zmysle tohto nariadenia neuplatňuje. Možnosť jeho rozšírenia aj na tieto služby však bude súčasťou preskúmania, ktoré sa uskutoční dva roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia. Na tieto služby sa však už teraz uplatňujú iné pravidlá stanovené v nariadení, napríklad zákaz diskriminačného blokovania prístupu k online rozhraniam a zákaz presmerovania bez predchádzajúceho súhlasu zákazníka, ako aj zákaz diskriminácie z dôvodov súvisiacich s platbou.

- **Prístup k webovým sídlam**

Na základe článku 3 nariadenia je zakázané blokovat' prístup k webovým sídlam a presmerovat' zákazníka bez jeho predchádzajúceho súhlasu. Vďaka tomu sa zvyšuje transparentnosť cien, keďže zákazníci majú prístup k rôznym vnútroštátnym webovým sídlam. Toto ustanovenie sa uplatňuje aj na neaudiovizuálne služby poskytované elektronicky, napríklad na elektronické knihy, hudbu, hry a softvér.

Príklad: írska zákazníčka chce navštíviť taliansku verziu webového sídla online obchodu s oblečením. Hoci do vyhľadávča zadá URL talianskeho webového sídla, je presmerovaná na írske webové sídlo. Po 3. decembri 2018 bude presmerovanie možné len s výslovným súhlasom zákazníčky. A aj keď zákazníčka bude súhlasiť s presmerovaním, stále bude mať prístup k pôvodnej verzii, ktorú chcela navštíviť.

- **Nediskriminácia pri platbách**

Aj keď obchodníci môžu prijímať akékoľvek platobné prostriedky, nariadenie obsahuje osobitné ustanovenie (článok 5) o nediskriminácii v rozsahu platobných prostriedkov akceptovaných obchodníkmi. Toto ustanovenie sa vzťahuje na situácie, keď je dôvodom na takéto rozdielne zaobchádzanie štátna príslušnosť, miesto bydliska alebo sídla zákazníka, miesto platobného účtu, miesto sídla poskytovateľa platobných služieb alebo miesto vydania platobného nástroja.

Rozdielne zaobchádzanie je zakázané, ak sú splnené tieto tri podmienky:

- platby sa uskutočňujú prostredníctvom elektronickej transakcie formou úhrady, inkasa alebo pomocou platobného nástroja viazaného na kartu v rámci tej istej značky a kategórie platobnej karty,
- sú splnené požiadavky na autentifikáciu a
- platby prebiehajú v mene, ktorú obchodník akceptuje.

Príklad: nemecký obchodník akceptuje pri platbe na svojom webovom sídle určitú značku kreditnej karty a priamu úhradu bankovým prevodom. Obchodník však odmietol platby

uskutočnené prostredníctvom kreditnej karty tej istej značky vydanej v Rakúsku aj priamu úhradu bankovým prevodom z rakúskych bánk. Nariadením o geografickom blokovaní sa teraz takéto praktiky zakážu.

Toto ustanovenie treba chápať v kontexte nariadenia o jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) z roku 2012¹⁸, v ktorom sa stanovuje, že spotrebiteľia, ktorí nakupujú v zahraničí, môžu svoju debetnú kartu využívať na platby v eurách rovnakým spôsobom ako vo svojej domovskej krajine.

2. Práva a povinnosti obchodníkov a spotrebiteľov v praxi

Cieľom tohto oddielu je pomôcť obchodníkom a zákazníkom lepšie pochopiť práva a povinnosti, ktoré im vyplývajú z nariadenia o geografickom blokovaní.

2.1. Rozsah pôsobnosti nariadenia (článok 1)

2.1.1. Aký je vzťah medzi nariadením o geografickom blokovaní a smernicou o službách?

Zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti vrátane nepriamej diskriminácie je všeobecnou zásadou práva Únie stanovenou v článku 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a v článku 21 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, ako aj v osobitných ustanoveniach uvedenej zmluvy týkajúcich sa slobôd vnútorného trhu.

Pokiaľ ide o poskytovanie služieb, všeobecná zásada sa stanovuje predovšetkým v článku 20 ods. 2 smernice o službách¹⁹, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby všeobecné podmienky prístupu k službe, ktoré sú sprístupnené širokej verejnosti zo strany poskytovateľov, neobsahovali žiadne diskriminačné ustanovenia týkajúce sa štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska príjemcu, ale nevylučovali možnosť poskytnúť rozdielne podmienky prístupu, keď sú rozdiely priamo opodstatnené objektívnymi kritériami. Uplatňovanie zásady nediskriminácie uvedenej v tomto článku závisí od posúdenia praktík obchodníka v jednotlivých prípadoch. Objektívne odôvodnenie sa môže týkať napríklad absencie potrebných práv duševného vlastníctva na určitom území, dodatočných nákladov vzniknutých z dôvodu vzdialenosti alebo technických vlastností poskytovania služby, alebo odlišných trhových podmienok, akými sú zvýšený alebo znížený dopyt ovplyvnený sezónnosťou, odlišné obdobia sviatkov v členských štátoch a určovanie cien rozličnými konkurentmi²⁰. Uvedený článok sa naďalej uplatňuje v situáciách, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie o geografickom blokovaní.

Naopak, v situáciách, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o geografickom blokovaní, majú konkrétne ustanovenia obsiahnuté v uvedenom dokumente prednosť pred článkom 20 ods. 2 smernice o službách. Spoločnosti, ako aj spotrebiteľia, budú môcť využívať výhody

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/consumer-finance-and-payments/payment-services/single-euro-payments-area-sepa_en.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu.

²⁰ V odôvodnení 95 smernice 2006/123/ES sú vysvetlené možné opodstatnenia rozdielneho zaobchádzania. Ďalšie informácie týkajúce sa uplatňovania článku 20 ods. 2. sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie s cieľom stanoviť usmernenia k uplatňovaniu článku 20 ods. 2 smernice 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu (smernica o službách), SWD(2012) 146, dostupný na stránke <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD:2012:0146:FIN>.

vyplývajúce z väčšej právnej istoty, pokiaľ ide o uvedené špecifické praktiky, ktoré nemožno v žiadnom prípade odôvodniť. Na základe nariadenia sa zakazuje diskriminácia obchodníkmi v konkrétnych situáciách, na ktoré sa nariadenie vzťahuje, pričom sa nevyžaduje posúdenie praktík obchodníka v jednotlivých prípadoch, vďaka čomu sa poskytuje právna istota a zvyšuje vykonateľnosť.

2.1.2. Týka sa toto nariadenie online aj offline predaja?

V nariadení sa uvádzajú určité situácie, kedy je rozdielne zaobchádzanie opodstatnené. Tieto situácie sa týkajú online aj offline predaja tovaru a služieb, ako aj prípadov, keď sú tieto dva kanály integrované (predaj prostredníctvom viacerých kanálov).

Príklad: vstupenky do zábavného parku sa dajú kúpiť vopred online, ako aj na mieste v deň návštevy. V oboch prípadoch je na základe nariadenia o geografickom blokování zakázané uplatňovať odlišné všeobecné podmienky v závislosti od štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska zákazníka. Ďalej sú zakázané praktiky, ktoré fakticky nepovoľujú zákazníkovi z niektorých členských štátov prístup k online alebo offline predaju. Týmto nie sú dotknuté akékoľvek možné odlišné podmienky, ktoré obchodník vo všeobecnosti uplatňuje na offline predaj v porovnaní s online predajom, pokiaľ sa tieto podmienky uplatňujú nezávisle od štátnej príslušnosti, miesta pobytu alebo sídla zákazníka (napríklad nižšia cena v prípade uskutočnenia online rezervácie vopred).

2.1.3. Uplatňuje sa toto nariadenie aj na predaj na domácom trhu? Na ktoré čisto vnútorné situácie sa toto nariadenie nevzťahuje?

Toto nariadenie sa nevzťahuje na situáciu, ktorá je vo všetkých hľadiskách obmedzená na jeden členský štát, napríklad, keď sa všetky prvky relevantné pre príslušnú transakciu nachádzajú v jednom členskom štáte („čisto vnútorné situácie“). To znamená, že toto nariadenie sa uplatňuje, keď má transakcia cezhraničný prvok. Môže ísť o tieto prvky: i) štátna príslušnosť, miesto bydliska alebo sídla zákazníka, alebo obchodníka; ii) miesto vykonania; iii) platobné prostriedky použité pri transakcii alebo iv) použitie online rozhrania. To však, naopak, neznamená, že doručenie tovaru alebo poskytnutie služby by sa malo nevyhnutne uskutočniť v inom členskom štáte ako v tom, kde má obchodník sídlo.

Príklad: pokiaľ neexistuje žiaden cezhraničný prvok, nariadenie o geografickom blokování nebude uplatňovať na transakcie medzi obchodníkom so sídlom v Estónsku a spotrebiteľom, ktorý je štátnym príslušníkom Estónska, má v ňom pobyt a chce navštíviť estónsku verziu webového sídla obchodníka, zakúpiť si na nej službu a zaplatiť za ňu svojou estónskou bankovou kartou.

2.1.4. Na ktoré sektory sa toto nariadenie nevzťahuje?

V zmysle článku 1 sa toto nariadenie nevzťahuje na činnosti uvedené v článku 2 ods. 2 smernice o službách, ktoré sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Medzi vyňaté služby okrem iného patria:

– **Služby v oblasti dopravy.** Tieto služby sú vyňaté z nariadenia najmä preto, lebo v existujúcich právnych predpisoch EÚ v oblasti dopravy²¹, na ktoré sa odkazuje v odôvodnení 9 nariadenia, sa výslovne zakazuje diskriminácia predmetného typu v prípade troch druhov dopravy: leteckej, autobusovej a autokarovej a vodnej dopravy. V rámci prebiehajúceho preskúmania pravidiel týkajúcich sa práv cestujúcich v železničnej doprave zaviedla Komisia vo svojom prepracovanom znení návrhu nariadenia o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave podobný druh zákazu²². Nariadenie sa však vzťahuje na balíky cestovných služieb a spojené cestovné služby vymedzené v smernici 2015/2302²³.

– **Finančné služby/retailové finančné služby.** Finančné služby sú vyňaté z tohto nariadenia. Vyplýva to zo skutočnosti, že z rozsahu pôsobnosti nariadenia sú vyňaté činnosti, ktorú sú takisto vyňaté z rozsahu pôsobnosti smernice o službách (smernica 2006/123/ES), v ktorej sa uvádza, že finančné služby vrátane platobných služieb sú mimo jej rozsahu pôsobnosti. V tejto súvislosti sa v odôvodnení 8 nariadenia ďalej objasňuje, že prístup k retailovým finančným službám je vyňatý bez toho, aby bol dotknutý článok 5 nariadenia o nediskriminácii z dôvodov súvisiacich s platbami. V tomto ustanovení sa v skutočnosti neupravuje prístup k (finančným) službám ako takým, ale zakazuje sa diskriminácia v súvislosti s rozsahom platobných prostriedkov, ktoré akceptuje obchodník.

— **Audiovizuálne služby.** Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vyňaté audiovizuálne služby. V odôvodnení 8 nariadenia sa uvádza, že audiovizuálne služby vrátane služieb, ktorých hlavným účelom je sprístupňovanie vysielania športových podujatí a ktoré sa poskytujú na základe výhradných územných licencií, sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Prvé krátkodobé preskúmanie nariadenia o geografickom blokovaní a jeho rozsahu pôsobnosti

V článku 9 nariadenia sa uvádza doložka o preskúmaní, v ktorej sa stanovuje, že Komisia by mala pravidelne podávať správy Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o svojom hodnotení nariadenia. Podľa nariadenia by sa malo prvé preskúmanie uskutočniť už do 23. marca 2020. Počas tohto prvého preskúmania by sa mal predovšetkým posúdiť rozsah pôsobnosti nariadenia (vrátane sektorov, na ktoré sa smernica o službách nevzťahuje, ako sú audiovizuálne a dopravné služby) a rozsah nediskriminačnej povinnosti stanovenej v článku 4: cieľom je posúdiť, či by sa mala uplatňovať aj na elektronicky poskytované služby, ktorých hlavnou charakteristikou je

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (článok 23), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 (článok 4), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (článok 4).

²² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (prepracované znenie), [COM(2017) 548 final (článok 5)].

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1 – 33).

poskytovanie prístupu k dielam chráneným autorským právom (napríklad strímovanie a sťahovanie hudby, elektronické knihy, sťahovanie videohier alebo online videohry)²⁴.

2.1.5. Patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia služby hazardných hier?

Na základe článku 1 ods. 3 sa nariadenie o geografickom blokování nevzťahuje na hazardné hry. Služby hazardných hier takisto nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice o službách (článok 2 ods. 2). Členské štáty môžu tieto služby sami regulovať, pokiaľ dodržiavajú pravidlá na vnútornom trhu, ako sa stanovuje v zmluve a ako to vykladá Súdny dvor EÚ.

2.1.6. Uplatňuje sa toto nariadenie aj na letenky?

Nie, toto nariadenie sa neuplatňuje na služby v oblasti dopravy. Ako už však bolo spomenuté, v existujúcich právnych predpisoch EÚ v oblasti dopravy sa diskriminácia zakazuje v mnohých prípadoch. V nariadení (ES) č. 1008/2008 sa napríklad zakazuje diskriminácia v oblasti leteckých dopravných služieb²⁵ z dôvodu štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska zákazníka. Vo všeobecných zásadách ZFEÚ sa okrem toho ďalej zakazuje diskriminácia na základe štátnej príslušnosti vrátane nepriamych foriem diskriminácie na základe miesta bydliska alebo sídla.

2.1.7. Aká je územná pôsobnosť tohto nariadenia?

Nariadenie sa vzťahuje na všetkých obchodníkov, ktorí ponúkajú tovar alebo služby spotrebiteľom v EÚ, bez ohľadu na to, či majú sídlo v EÚ alebo v krajine mimo EÚ. Preto sa toto nariadenie vzťahuje aj na obchodníkov, ktorí majú sídlo v krajine mimo EÚ a vykonávajú činnosť v EÚ.

2.1.8. Môžu toto nariadenie využívať všetci zákazníci v Európe? Ako je to v prípade zákazníkov z krajín mimo EÚ v Európe?

V zmysle nariadenia sa pojem „zákazník“ vzťahuje na spotrebiteľa, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu alebo má miesto bydliska v členskom štáte, alebo podnik, ktorý má svoje sídlo v členskom štáte a prijíma službu či nakupuje tovar alebo sa o to usiluje v Únii a výlučne na účely konečného použitia.

Inými slovami sa toto nariadenie uplatňuje pri poskytovaní tovaru alebo služieb občanom EÚ alebo osobám s pobytom vo všetkých členských štátoch EÚ. V dôsledku toho môžu toto nariadenie využívať v rámci EÚ aj štátni príslušníci krajín mimo EÚ s pobytom v EÚ.

2.1.9. Bude sa toto nariadenie vzťahovať na Spojené kráľovstvo po brexite?

Pre viac informácií o nariadení o geografickom blokování a brexite pozri *Notice to stakeholders on withdrawal of the United Kingdom and EU legislation in the field of Geo-*

²⁴ V tejto súvislosti pozri aj objasnenie uvedené vo vyhlásení Komisie, ktoré bolo zverejnené spolu s nariadením o geografickom blokování.

²⁵ V článku 23 nariadenia č. 1008/2008 sa uvádza, že „je verejnosti umožnený prístup k leteckému cestovnému a leteckým sadzbám za letecké dopravné služby z letiska na území členského štátu, na ktorý sa uplatňuje zmluva, nediskriminačným spôsobom bez ohľadu na štátnu príslušnosť alebo miesto pobytu zákazníka, alebo sídla zástupcu leteckého dopravcu alebo iného predajcu leteniek v rámci Spoločenstva.“

blocking (Oznámenie zainteresovaným stranám o vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie a právnych predpisoch EÚ v oblasti geografického blokovaní) z 21. marca 2018²⁶.

2.1.10. Vzťahuje sa toto nariadenie na Švajčiarsko?

Švajčiarsko je treťou krajinou, t. j. nie je členským štátom EÚ. Právo EÚ sa na Švajčiarsko vzťahuje len na základe dvojstranných dohôd. Nariadenie o geografickom blokovaní nemožno preto priamo uplatňovať na zákazníkov vo Švajčiarsku. Tým však nie sú dotknuté všeobecné nediskriminačné povinnosti týkajúce sa fyzických osôb, ktoré sú uplatniteľné na vzťahy medzi EÚ a Švajčiarskom v zmysle existujúcich medzinárodných dohôd. Ako však už bolo vysvetlené, toto nariadenie sa bude vzťahovať aj na obchodníkov so sídlom v krajinách mimo EÚ, ktorí vykonávajú činnosť v EÚ.

2.1.11. Vzťahuje sa toto nariadenie na jednotlivcov, ktorí príležitostne predávajú použitý tovar online?

Toto nariadenie sa vzťahuje na obchodníkov. V nariadení sa vymedzuje, že „obchodník“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá koná na účely súvisiace s obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou obchodníka. Osoba, ktorá príležitostne predáva použitý tovar online mimo rámca svojej profesijnej alebo obchodnej činnosti, nespadá do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Nariadenie sa však vzťahuje na obchodníka, ktorý predáva použitý tovar online v rámci svojej hospodárskej činnosti.

2.1.12. Uplatňuje sa toto nariadenie iba na situácie B2C alebo aj na situácie B2B?

Pravidlá nariadenia o geografickom blokovaní sa v zásade uplatňujú na transakcie podnik-zákazník (B2C), ako aj na transakcie podnik-podnik (B2B), a to pokiaľ sa transakcie B2B uskutočňujú na základe všeobecných podmienok prístupu (t. j. nie sú individuálne dojednané) a slúžia výlučne na účely konečného použitia (t. j. uskutočňujú sa bez zámeru ďalšieho predaja, transformácie, spracovania, prenájmu alebo zadania zákazky subdodávateľovi).

Príklad: fínska právnická firma hľadá nového poskytovateľa zálohovacích a cloudových služieb a našla lákavú ponuku estónskeho poskytovateľa. Na túto transakciu sa bude vzťahovať nariadenie o geografickom blokovaní.

2.1.13. Ako môže obchodník zistiť, či sa nákup uskutočňuje výlučne na účely konečného použitia?

Toto nariadenie sa neuplatňuje, pokiaľ tovar alebo služby boli zakúpené z iných dôvodov ako výlučne na účely konečného použitia, to znamená, keď sú určené na účely ďalšieho predaja, transformácie, spracovania, prenájmu alebo zadania zákazky subdodávateľovi). V nariadení sa neuvádzajú konkrétne spôsoby, ako vopred zistiť, či je transakcia určená výlučne na účely konečného použitia. V tejto súvislosti sa v nariadení uvádza, že ním nie sú dotknuté nediskriminačné postupy obchodníkov, ktorými sa obmedzujú transakcie alebo opakujúce sa transakcie s cieľom zabrániť podnikom nakupovať množstvá, ktoré presahujú ich vnútorné

²⁶ Dostupné na stránke https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_brexit_Geo-blocking_final.pdf.

potreby. Na základe nariadenia môžu teda obchodníci uplatňovať primerané metódy, aby zabezpečili, že tovar alebo služby sa kupujú na účely konečného použitia.

Príklad: hypermarket má propagačnú akciu na televízne prijímače s veľkou uhlopriečkou. Aby obmedzil propagačnú akciu na koncových používateľov, každý kupujúci si môže zakúpiť najviac 3 televízne prijímače. Takéto obmedzenia sú v súlade s nariadením o geografickom blokovaní.

2.1.14. Do akej miery sa povinnosti uvedené v tomto nariadení vzťahujú na online trhoviská?

Online trhoviská, na ktorých sa napríklad predáva tovar alebo služby tretích strán, podliehajú ustanoveniam nariadenia o geografickom blokovaní vtedy, ak pôsobia ako obchodníci v zmysle nariadenia.

V určitých prípadoch online trhoviská nepôsobia ako samostatní obchodníci, ale pôsobia v mene inej spoločnosti, ktorá sa považuje za obchodníka. V takýchto prípadoch podlieha pravidlám tohto nariadenia táto iná spoločnosť a nie priamo online trhovisko.

Príklad: online trhovisko predáva svoj vlastný tovar a poskytuje aj hostingové služby iným obchodníkom, ktorí predávajú svoj tovar prostredníctvom toho istého webového sídla. Na účely tohto nariadenia sa online trhovisko považuje za obchodníka v prvom rade preto, lebo predáva zákazníkom svoj vlastný tovar. Za obchodníka ho možno považovať aj v súvislosti s inými obchodníkmi, ktorí predávajú tovar cez jeho webové sídlo a využívajú tak služby online trhoviska (napríklad hostingové služby). Na druhej strane obchodník, ktorý cez online trhovisko predáva tovar koncovému používateľovi, je sám obchodníkom a podlieha nariadeniu.

2.1.15. Môžu obchodníci diskriminovať vo všetkých ostatných situáciách, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie?

Nie. Zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti vrátane nepriamej diskriminácie je všeobecnou zásadou práva EÚ stanovenou v článku 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a v článku 21 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, ako aj v osobitných ustanoveniach tejto zmluvy týkajúcich sa slobôd vnútorného trhu. V situáciách, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie, sa môžu navyše uplatňovať vnútroštátne pravidlá, ktorými sa transponuje článok 20 ods. 2 smernice o službách. V zmysle tohto ustanovenia by mali členské štáty zabezpečiť, aby všeobecné podmienky prístupu k službe, ktoré poskytovateľ sprístupnil širokej verejnosti, neobsahovali diskriminačné ustanovenia týkajúce sa štátnej príslušnosti alebo miesta bydliska príjemcu; týmto by sa nemala vylúčiť možnosť stanoviť rozdielne podmienky prístupu, pokiaľ sú tieto rozdiely priamo opodstatnené objektívnymi kritériami. V niektorých prípadoch sa môžu uplatňovať sektorovo špecifické právne predpisy (napríklad v oblasti dopravy²⁷ alebo zdravia²⁸).

²⁷ Pozri napríklad nariadenie (ES) č. 1008/2008, nariadenie (EÚ) č. 1177/2010 a nariadenie (EÚ) č. 181/2011, pokiaľ ide o leteckú, námornú a autobusovú prepravu cestujúcich.

²⁸ Pozri napríklad článok 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

2.1.16. Čo znamenajú elektronicky poskytované služby v praxi?

Pojem „elektronicky poskytované služby“, ktorý je vymedzený v článku 2 bode 1 nariadenia²⁹, je odvodený od vymedzenia vo vykonávacom nariadení (EÚ) č. 282/2011³⁰ a mal by byť v súlade s týmto vymedzením. Ako sa objasňuje v odôvodnení 14 nariadenia o geografickom blokovani, mali by sa riadne zohľadniť ďalšie špecifikácie uvedené v tomto nástroji, ako aj v smernici 2006/112/ES o DPH. Ďalej upozorňujeme, že ako už bolo uvedené, elektronicky poskytované audiovizuálne služby nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (pozri aj otázku 2.1.4).

Medzi elektronicky poskytované služby, na ktoré sa vzťahujú povinnosti uvedené v nariadení, patria v praxi napríklad cloudové služby, služby uskladňovania údajov, webhosting a poskytovanie firewall ochrany, používanie vyhľadávačov a internetových zoznamov, poskytovanie webových sídel, údržba programov a vybavenia na diaľku, vzdialená správa systémov.

Na iné neaudiovizuálne elektronicky poskytované služby, ktorých hlavnou charakteristikou je poskytovanie prístupu k dielam chráneným autorským právom (ako je prístup k elektronickým knihám a softvéru vrátane aktualizácií a ich sťahovania, strímovania hudby a online videohier), sa vzťahujú všetky ustanovenia nariadenia okrem nediskriminačnej povinnosti stanovenej v článku 4 (t. j. zákazu rozdielnych podmienok z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska a sídla, pozri aj otázku 2.1.18).

2.1.17. Musí obchodník vytvoriť osobitné ponuky „mimo balíka“ pre štátnych príslušníkov iného členského štátu alebo osoby s pobytom v inom členskom štáte, ak poskytuje tovar alebo služby spolu so službami, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia?

Nie, obchodník nie je povinný ponúkať tovar alebo služby „mimo balíka“, aby dodržiaval súlad s nariadením. Pokiaľ sa však nariadenie vzťahuje na jeden konkrétny aspekt tohto balíka, v takýchto prípadoch bude pravidlám nariadenia podliehať celý balík. Ak obchodníci ponúkajú tovar alebo služby mimo balíka a tento tovar alebo služby spadajú do rozsahu nariadenia, môžu si sami určiť cenu a podmienky pre takéto tovar alebo služby za predpokladu, že nebudú uplatňovať diskriminačné podmienky z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla.

Príklad: obchodník poskytuje za zvýhodnenú cenu balík služieb, ktorý obsahuje prístup k audiovizuálnym službám alebo ich stiahnutie a webhostingové služby. Súlad s nariadením preto dosiahne, ak bude za zvýhodnenú cenu predávať celý balík zahraničným zákazníkom alebo ak im poskytne iba webhostingové služby, napríklad ak tento istý obchodník poskytuje tieto služby samostatne. V druhom prípade však obchodník nemôže túto samostatnú službu predávať za inú cenu³¹, ako je cena pri predaji na domácom trhu.

²⁹ „Služby poskytované cez internet alebo elektronickú sieť, ktorých poskytovanie je z dôvodu ich povahy z veľkej časti automatizované s minimálnym ľudským zásahom, pričom je nemožné ich zabezpečiť bez informačnej technológie“.

³⁰ Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

³¹ Cena v tomto príklade nezahŕňa uplatniteľnú DPH.

2.1.18. Do akej miery sa na služby spojené s neaudiovizuálnym obsahom, ktorý je chránený autorským právom, vzťahuje toto nariadenie?

Poskytovanie služieb súvisiacich s (neaudiovizuálnym) obsahom chráneným autorským právom (napríklad elektronických kníh, online hudby, softvéru a videohier) nepodlieha zákazu uplatňovania rôznych všeobecných podmienok prístupu, ktorý sa stanovuje v nariadení, na základe štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka vrátane odmietnutia poskytnúť takéto služby zákazníkovi z iných členských štátov v osobitných prípadoch uvedených v článku 4.

Tieto služby však stále podliehajú s výnimkou článku 4 všetkým ďalším ustanoveniam nariadenia o geografickom blokovaní vrátane zákazu blokovania alebo obmedzovania prístupu k online rozhraniám na základe štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka. To znamená, že obchodník, ktorý tieto služby poskytuje, nemôže brániť svojim klientom, aby mali prístup k rôznym verziám jeho webového sídla, trhoviska alebo obchodu s aplikáciami, alebo ich nemôže bez ich výslovného súhlasu presmerovať na základe štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla (vrátane nepriamych kritérií ako IP adresa alebo údaje o platbe zákazníka).

Ak však ide o cezhraničné služby, bez ohľadu na ich vyňatie z článku 4 nariadenia nemôže obchodník diskriminovať zákazníkov v súvislosti s elektronickými platobnými prostriedkami na základe ich „štátnej príslušnosti“, t. j. z dôvodu, že kreditná alebo debetná karta akceptovanej kategórie alebo značky bola vydaná v inom členskom štáte alebo z dôvodu, že inkaso alebo úhrada sa vykonávajú cez banku v inom členskom štáte (za predpokladu, že obchodník akceptuje danú menu).

V nariadení sa stanovuje preskúmanie do dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktoré sa zameria na posúdenie rozsahu pôsobnosti nariadenia vrátane už spomenutých obmedzení uplatňovania článku 4 na tieto druhy služieb.

Príklad: spoločnosť v Rumunsku, ktorá je distribútorom softvéru chráneného autorským právom vo viacerých členských štátoch, môže aj ďalej odmietat' predaj týchto služieb v určitých iných členských štátoch vzhľadom na obmedzenia, ktoré sa viažu na potrebu vlastniť autorské práva. V členských štátoch, kde spoločnosť ponúka svoje softvérové služby, však nemôže diskriminovať na základe platobných podmienok.

2.1.19. Vzťahuje sa toto nariadenie na online predaj fyzických kníh, DVD a CD nosičov?

Áno, na predaj tohto tovaru sa vzťahujú ustanovenia nariadenia vrátane zákazu rozdielnych všeobecných podmienok na základe štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka, ak si chce zákazník tento tovar zakúpiť a ak sa doručuje do členského štátu, v ktorom obchodník ponúka doručenie alebo prevzatie v zmysle všeobecných podmienok prístupu.

2.1.20. Vzťahuje sa toto nariadenie na poskytovanie verejných služieb, ako je plyn, elektrina alebo voda?

Z tohto nariadenia nie je konkrétne vyňaté poskytovanie verejných služieb. Preto sa na poskytovanie takýchto služieb nariadenie vzťahuje, ak sú splnené požiadavky stanovené

v nariadení, napríklad ak sa osoba, ktorá takéto služby poskytuje, považuje za „obchodníka“, a, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa nediskriminácie v článku 4, poskytovanie služieb sa uskutočňuje v rámci jednej zo situácií opísaných v uvedenom článku (pozri aj otázku 2.3.12).

2.2. Prístup k online rozhraniam (článok 3)

2.2.1. Majú zákazníci právo na prístup k rôznym existujúcim jazykovým verziám alebo ku kompletnej ponuke tovaru alebo služieb zverejnenej na danom webovom sídle?

Áno, zákazník má v zásade právo na prístup k všetkým verziám a položkám zverejneným na danom webovom sídle, pokiaľ tomu nebránia osobitné právne predpisy uplatniteľné na obchodníka (pozri aj otázku 2.2.4). V nariadení sa však nestanovuje povinnosť obchodníkov špeciálne zriadiť webové sídla alebo ich časti v určitých jazykoch.

2.2.2. Musí obchodník zmeniť svoje online rozhranie na zabezpečenie súladu s nariadením?

V nariadení sa obchodníkom neukladá povinnosť prispôbiť svoje online rozhrania všetkým možným formátom a súradniciam uplatniteľným v celej EÚ. Rozhrania však nemôžu byť navrhnuté takým spôsobom, ktorý by v praxi neumožňoval zákazníkovi z iných členských štátov dokončiť svoje objednávky jednoduchým spôsobom.

Príklad: v online rozhraní obchodníka sa od zákazníka vyžaduje, aby poskytol svoju adresu bydliska, no sú v ňom vopred definované iba vnútroštátne zemepisné súradnice, a to bez akejkoľvek možnosti alebo jasného uvedenia, ako zadať alebo odoslať aspoň voľný text/súradnice v prípade bydliska v zahraničí (bez toho, aby boli dotknuté obmedzenia dostupných súradníc týkajúce sa adresy doručenia). V prípade takéhoto druhu online rozhrania by bolo pre zákazníka s bydliskom v zahraničí prakticky nemožné zadať objednávku a takéto rozhranie by sa muselo prispôbiť.

2.2.3. Je potrebné dať výslovný súhlas s presmerovaním zakaždým, aby sa dosiahol súlad s nariadením?

Obchodník môže stále presmerovať zákazníka na špecifickú verziu svojho webového sídla, pokiaľ mu dal zákazník výslovný súhlas. Zákazník nemusí nevyhnutne poskytnúť tento súhlas pri každej návšteve toho istého webového sídla. Zákazník má však stále právo svoj súhlas kedykoľvek odvolať, pričom verzia webového sídla, ktorú chcel zákazník pôvodne navštíviť, musí byť aj naďalej ľahko dostupná.

Príklad: webové sídlo, na ktoré bol zákazník dobrovoľne presmerovaný, musí mať ľahko dostupné tlačidlo, ktorým sa vie zákazník vrátiť na inú verziu toho istého webového sídla.

2.2.4. Na základe akých právnych požiadaviek možno odôvodniť obmedzenia prístupu k online rozhraniam? Aké vysvetlenie musí obchodník poskytnúť pri uplatňovaní týchto obmedzení?

Povinnosť povoliť prístup k svojmu online rozhraniu, ktorá sa stanovuje v nariadení, neznamená, že obchodníci už ďalej nemusia spĺňať požiadavky stanovené v práve EÚ alebo

vo vnútroštátnom práve, ktoré je v súlade s právom EÚ a ktorému podliehajú na základe toho, že vykonávajú činnosť v danom členskom štáte. V takýchto prípadoch musí obchodník uviesť jasné a konkrétne vysvetlenie dôvodov neposkytovania prístupu, a to v jazyku online rozhrania, ku ktorému chcel zákazník získať prístup.

Príklad: francúzske webové sídlo sa riadi uznesením francúzskych súdov, na základe ktorého sa zakazuje prístup k časti alebo k jeho celému webovému sídlu vzhľadom na súdny spor týkajúci sa používania registrovanej ochrannéj známky v danej krajine.

2.2.5. Znamená to, že na základe pravidiel prístupu k online rozhraniam nemôžu obchodníci poskytovať prispôbené ponuky?

Niektorí obchodníci prevádzkujú rôzne verzie svojich online rozhraní alebo ich častí, pričom sa zameriavajú na zákazníkov z iných členských štátov. Tieto rôzne verzie webového sídla môžu mať odlišný vzhľad, jazyk alebo iné charakteristiky, vďaka čomu je toto webové sídlo alebo jeho časť prispôbená zákazníkovi so špecifickou štátnou príslušnosťou, miestom bydliska alebo sídlom. To je naďalej možné. Je však zakázané presmerovať zákazníkov z jednej verzie online rozhrania na inú verziu z diskriminačných dôvodov bez ich výslovného súhlasu. Takéto webové sídlo alebo jeho časti musia byť okrem toho prístupné zákazníkovi z iných členských štátov.

2.2.6. Môže obchodník presmerovať zákazníka z jedného webového sídla určeného pre konkrétnu krajinu na inú?

Článok 3 nariadenia o prístupe k online rozhraniam – napríklad webovým sídlam – sa uplatňuje, keď obchodník presmeruje zákazníka na verziu svojho webového sídla, ktorá je odlišná od online rozhrania, ku ktorému zákazník pôvodne požadoval prístup, a to z dôvodov týkajúcich sa štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka.

Nariadenie sa bude preto uplatňovať, ak je na základe týchto dôvodov zákazník presmerovaný na iné webové sídlo, napríklad na webové sídlo určené pre konkrétnu krajinu; presmerovanie je možné len s výslovným súhlasom zákazníka alebo z dôvodu osobitných právnych povinností, ktoré obchodníkovi vyplývajú.

2.2.7. Ako sa má uchovať súhlas s presmerovaním (napríklad súbory cookie)?

V nariadení sa neuvádza, akým spôsobom má obchodník uchovávať výslovný súhlas zákazníka týkajúci sa takéhoto presmerovania v prípadoch, keď dal zákazník obchodníkovi svoj výslovný súhlas a obchodník si ho chce zapamätať pre prípad, že zákazník bude chcieť v budúcnosti znova navštíviť toto isté webové sídlo.

Ak však udelenie výslovného súhlasu zahŕňa spracovanie osobných údajov, uplatňujú sa právne predpisy EÚ na ochranu údajov, predovšetkým všeobecné nariadenie o ochrane údajov³² a smernica o súkromí a elektronických komunikáciách³³, pokiaľ zapamätanie

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií.

takéhoto obsahu zahŕňa uchovávanie informácií alebo získanie prístupu k informáciám, ktoré už boli uchované v koncovom zariadení.

2.2.8. Ak má obchodník webové sídlo v konkrétnom jazyku, znamená to, že sa zameriava na daný trh?

Nariadenie nemá vplyv na ustanovenia v nariadeniach Rím I³⁴ a Brusel I³⁵ ani na ustanovenia týkajúce sa obchodníkov, ktorí smerujú svoju činnosť do určitého členského štátu. V tejto súvislosti sa v nariadení o geografickom blokovaní uvádza, že samotný súlad s pravidlami nariadenia sám osebe neznamená, že obchodník smeruje svoju činnosť na spotrebiteľov v inom členskom štáte.

To, či používanie konkrétneho jazyka na webovom sídle znamená, že obchodník smeruje svoju činnosť na zákazníkov v danom členskom štáte, sa preto musí určiť na základe nariadení Rím I a Brusel I a na základe príslušnej judikatúry týkajúcej sa týchto nariadení. Ďalšie spresnenie nájdete v oddiele 4.

2.2.9. Do akej miery podliehajú čisto informačné webové sídla obmedzeniam týkajúcich sa presmerovania?

V nariadení sa uvádza, že „online rozhranie“ je akýkoľvek softvér vrátane webových sídel a aplikácií, ktorý je prevádzkovaný obchodníkom alebo v jeho mene a prostredníctvom ktorého získavajú zákazníci prístup k tovaru alebo službám obchodníka s *cieľom uskutočniť transakciu* v súvislosti s týmto tovarom alebo službami.

Preto bude potrebné v jednotlivých prípadoch určiť, či dané webové sídlo slúži na tieto účely alebo nie. Ak áno, tak v zásade patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, a preto sa naň uplatňuje článok 3 o prístupe k webovým sídlam vrátane v ňom uvedených pravidiel o presmerovaní.

2.2.10. Môžu obchodníci zablockovať prístup k svojim aplikáciám alebo presmerovať zákazníkov na iné vnútroštátne aplikácie na základe krajiny, v ktorej bola vydaná ich kreditná karta?

Na základe nariadenia sa zakazuje blokovanie prístupu k online rozhraniam alebo presmerovanie na základe miesta, kde bol vydaný platobný prostriedok; to znamená, že obchodníci nemôžu blokovat' prístup k rôznym verziám svojich online rozhraní ani svojich aplikácií z dôvodov týkajúcich sa štátnej príslušnosti a/alebo miesta bydliska zákazníka prostredníctvom nepriamych prostriedkov, ako je členský štát, v ktorom bol platobný nástroj vydaný.

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I).

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I).

2.3. Nediskriminácia pri prístupe k tovaru alebo službám (článok 4)

2.3.1. *Stanovuje sa v nariadení povinnosť predávať a doručovať tovar a poskytovať služby v celej EÚ?*

Nie. V nariadení sa nestanovuje, že obchodníci sú povinní predávať tovar alebo poskytovať služby v celej EÚ, no zakazuje sa im pri ich predaji diskriminovať z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníka.

V nariadení sa nestanovuje povinnosť doručovať tovar a poskytovať služby v celej EÚ. Vymedzujú sa v ňom osobitné situácie, keď nemožno zákazníkom zamedziť prístup k tovaru alebo službám obchodníka na základe dôvodov týkajúcich sa ich štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla.

2.3.2. *Stanovuje sa v nariadení povinnosť zriadiť miesta prevzatia tovaru?*

Nie, v nariadení sa nestanovuje, že obchodník musí zriadiť miesta prevzatia svojho tovaru v iných krajinách. Ak však takáto možnosť existuje vo všeobecných podmienkach prístupu obchodníka, zákazníci z iných členských štátov by k nej mali mať prístup bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, miesto bydliska alebo sídla.

Príklad: obchodník, ktorý doručuje tovar len v Portugalsku alebo poskytuje možnosť vyzdvihnúť si tovar na miestach prevzatia v Portugalsku, nie je povinný zriadiť pre španielskych zákazníkov miesta prevzatia tovaru v Španielsku. Španielski zákazníci si však budú môcť svoj tovar vyzdvihnúť buď osobne, alebo prostredníctvom určených osôb/poskytovateľov na miestach prevzatia tovaru v Portugalsku.

2.3.3. *Môžu obchodníci účtovať zákazníkovi dodatočné poplatky, ak sa ponúknu, že im predaný tovar doručia?*

Ponúkajú možnosť doručenia zakúpeného tovaru alebo poskytnutie zakúpenej služby predstavuje službu. Obchodníci môžu svojim zákazníkom ponúkať v zásade akékoľvek služby. Ak sa však obchodníci rozhodnú ponúkať doručovacie služby v konkrétnych členských štátoch alebo na konkrétnych miestach v členských štátoch a uvádza sa to v ich všeobecných podmienkach prístupu, nemôžu diskriminovať zákazníkov, ktorí chcú tieto doručovacie služby využiť, z dôvodu ich štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla (pozri aj oddiel 4.1 o cezhraničnom doručovaní tovaru).

2.3.4. *Vyplýva obchodníkom z nariadenia povinnosť fyzicky sa premiestniť, aby poskytovali služby na mieste v Európe, kde sa nachádza zákazník?*

Nie, nariadenie neobsahuje žiadnu takúto povinnosť, aby sa obchodník premiestnil.

2.3.5. *Regulujú sa nariadením ceny?*

Nie. Zámerom nariadenia o geografickom blokovaní je boj proti diskriminácii zákazníkov v EÚ. Tá im v súčasnosti bráni využívať celý potenciál cezhraničného obchodu a bráni aj plnému využívaniu jednotného trhu. Nariadením sa neregulujú ani neharmonizujú úrovne cien ako také.

Obchodníci si preto môžu aj naďalej napríklad na webových sídlach stanoviť rozdielne ceny, ktoré sú zacielené na rôzne skupiny zákazníkov. Tieto webové sídla by však mali byť prístupné všetkým zákazníkom v EÚ a, ako sa uvádza v osobitných situáciách spomenutých vyššie, zákazníci v EÚ by mali mať možnosť si zakúpiť tovar alebo služby za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci členského štátu obchodníka vrátane čistých cien (t. j. bez ovplyvnenia rôznych uplatniteľných sadzieb DPH).

V nariadení sa takisto nerieši dynamické určovanie cien, keď obchodníci s odstupom času upravujú svoje ponuky, a to na základe faktorov, ktoré sa netýkajú štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla.

Príklad: webové sídlo upravuje ceny v reálnom čase na základe dopytu a/alebo iných parametrov (napríklad predchádzajúcich vyhľadávaní a/alebo nákupov), ktoré sa netýkajú miesta bydliska alebo štátnej príslušnosti, a preto by sa naň v zásade nevzťahoval zákaz nediskriminácie vyplývajúci z nariadenia o geografickom blokovaní.

2.3.6. *Pokiaľ ide o cezhraničné doručovanie tovaru, môže si obchodník účtovať vyššiu cenu (napríklad z dôvodu nákladov na dopravu, prepravu a manipuláciu)? Ak áno, mali by tieto dodatočné poplatky zodpovedať skutočným vzniknutým nákladom?*

Nariadením sa neregulujú ani neharmonizujú úrovne cien. Možnosť ponúkať zákazníkom cezhraničné doručenie tovaru v niektorých alebo vo všetkých členských štátoch je v zásade naďalej slobodným marketingovým rozhodnutím obchodníka, musí však byť uvedená v uplatniteľných všeobecných podmienkach. Celková cena musí byť zákazníkom oznámená jasným a zrozumiteľným spôsobom ešte pred uzavretím zmluvy (pozri najmä články 5, 6 a 8 smernice o právach spotrebiteľov³⁶). Pre ďalšie informácie o cezhraničnom doručovaní, ako aj o tom, ako sa nariadením 2018/644³⁷ posilňuje transparentnosť cien účtovaných za služby cezhraničného dodávania balíkov pozri aj oddiel 4.

2.3.7. *Môže obchodník rozlišovať medzi svojimi ponukami na rôznych miestach predaja alebo webových sídlach v EÚ vrátane rôznych možností doručenia?*

Nariadenie nemá žiaden vplyv na právo obchodníkov slobodne si stanoviť ceny a zriadiť webové sídla v celej EÚ a venovať sa svojim marketingovým činnostiam. V situáciách, na ktoré sa nariadenie vzťahuje, sú obchodníci v zásade povinní pristupovať k zákazníkom z EÚ rovnakým spôsobom, ak sa nachádzajú v rovnakej situácii (t. j., ak sú ochotní prijať všeobecné podmienky prístupu vrátane možností doručenia dostupné na danom webovom sídle alebo na mieste predaja) bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, miesto bydliska alebo sídlo.

To znamená aj, že obchodníci môžu stále zostavovať svoje ponuky cielene pre špecifické skupiny zákazníkov, pokiaľ tak robia nezávisle od kritérií, ako je štátna príslušnosť, miesto

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES.

³⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 z 18. apríla 2018 o službách cezhraničného dodávania balíkov.

bydliska alebo sídla (napríklad ponuky pre mladých ľudí alebo iné ponuky pre spotrebiteľov a podnikateľov).

2.3.8. *Môže si zákazník zakúpiť výrobok na jednom webovom sídle a vybrať si možnosť doručenia z inej verzie webového sídla?*

Podmienky, na základe ktorých obchodníci ponúkajú svoje služby vrátane doručovacích služieb, sú uvedené v ich všeobecných podmienkach prístupu. Práve tieto podmienky musia byť dostupné na ich webových sídlach a vždy musia byť jasným a zrozumiteľným spôsobom oznámené spotrebiteľovi. Ak sa zákazník rozhodne objednať si výrobok alebo službu prostredníctvom špecifického webového sídla, zvyčajne s týmito podmienkami súhlasí. Ak sa objednávka zadá prostredníctvom určitej verzie webového sídla, všeobecné podmienky prístupu uplatniteľné na ponuky uvedené na danom webovom sídle sa budú uplatňovať aj na transakciu.

Príklad: grécky zákazník si kúpi výrobok na bulharskom webovom sídle obchodníka, ktoré ale ponúka iba možnosť doručenia v Bulharsku. Obchodník ponúka doručovanie aj v Grécku, ale iba v prípade objednávok zadaných prostredníctvom gréckeho webového sídla. Grécky zákazník nemá právo od obchodníka vyžadovať, aby jeho objednávka zadaná na bulharskom webovom sídle bola doručená do Grécka. Ak sú však podmienky služby dostupné na oboch webových sídlach rovnaké, t. j. zahŕňajú doručovanie do oboch krajín, rozsah doručovacej služby, ktorú obchodník ponúka v uplatniteľných podmienkach, nemôže byť obmedzený samotnou skutočnosťou, že objednávka bola zadaná na gréckom alebo bulharskom vnútroštátnom webovom sídle.

2.3.9. *Do akej miery sa na obchodníkov vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia, keď predávajú tovar s možnosťou doručenia iba vo svojom domovskom členskom štáte?*

Obchodník si v zásade môže aj naďalej slobodne zvoliť zemepisnú oblasť, v ktorej chce poskytovať doručovacie služby. Na základe nariadenia však takýto obchodník nemôže diskriminovať zahraničného zákazníka, ktorý si chce zakúpiť tovar za rovnakých podmienok ako miestny zákazník (takzvaný scenár „nakupuj ako miestny“).

Príklad: belgický zákazník si chce kúpiť chladničku na nemeckom webovom sídle obchodníka, ktorý doručuje len na nemecké adresy. Ak si chce belgický zákazník prevziať tovar v priestoroch obchodníka alebo na akejkoľvek inej nemeckej adrese doručenia, na ktorú obchodník doručuje, obchodník nemôže takéhoto zákazníka diskriminovať len preto, že má belgickú štátnu príslušnosť, alebo preto, že má bydlisko alebo sídlo v Belgicku. Belgický zákazník však nemôže od nemeckého obchodníka vyžadovať, aby mu doručil tovar do Belgicka, ak sa to neuvádza vo všeobecných podmienkach prístupu obchodníka.

2.3.10. *Musia sa obchodníci na základe nariadenia zapísať do obchodného registra alebo do systému elektronického odpadu v každom členskom štáte, v ktorom sa nachádzajú zákazníci, ktorí si chcú zakúpiť ich tovar alebo služby v zmysle pravidiel nariadenia? Považuje sa nemecký obchodník zo spomenutého príkladu za obchodníka, ktorý predáva tovar alebo služby v Belgicku, a musí sa z tohto dôvodu registrovať v Belgicku?*

Nie, v zmysle nariadenia sa obchodníci nemusia registrovať vo všetkých členských štátoch, kde sa nachádzajú spotrebiteľia, ktorí by mohli mať záujem o kúpu ich tovaru alebo ktorí si ho v skutočnosti kúpia. V nariadení sa jasne uvádza, že ak obchodník iba dodržiava povinnosti uvedené v nariadení, a tým len zabezpečuje prístup k svojmu webovému sídlu a možnosť dokončiť nákup za nediskriminačných podmienok, samo osebe to neznamená, že obchodník smeruje svoju činnosť do iného členského štátu. V dôsledku toho sa v nariadení neuvádza ani nenaznačuje povinnosť zapísať sa do obchodného registra alebo do systému elektronického odpadu v každom členskom štáte, kde sa nachádzajú zákazníci, ktorí si chcú zakúpiť tovar/služby.

2.3.11. *V niektorých prípadoch sa služby dotujú z miestnych daní, napríklad vstupenky do miestnych múzeí alebo na miestne kúpaliská. Je toto v zmysle nariadenia zakázané?*

Nariadením nie sú dotknuté pravidlá uplatniteľné v daňovej oblasti, pričom nariadenie je určené obchodníkom. Preto sa v ňom neuvádzajú žiadne pravidlá týkajúce sa používania miestnych daní. V dôsledku toho sa ním nezakazuje použitie miestnych daní na dotovanie určitých činností, ako je predaj vstupeniek do miestnych múzeí alebo na miestne kúpaliská.

Ak však takéto dotované služby spĺňajú podmienky uplatňovania nariadenia (daná situácia nie je čisto vnútorná záležitosť, služba nie je vyňatá z rozsahu pôsobnosti nariadenia, poskytovateľ služieb sa považuje za obchodníka, uplatňuje sa jedna z osobitných situácií uvedených v nariadení), zákaz diskriminácie stanovený v nariadení sa na predmetné poskytovanie služieb uplatňuje (pozri aj otázku 2.3.12).

V odôvodnení 27 nariadenia sa zároveň uvádza, že uplatňovaniu odlišných podmienok prístupu nemožno brániť z dôvodov, ktoré sa netýkajú štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla vrátane príspevkov poskytnutých obchodníkovi.

2.3.12. *Do akej miery sa toto nariadenie vzťahuje na „verejné služby“ alebo na časti podmienok, ktoré podliehajú určitým osobitným právnym požiadavkám?*

Hoci služby všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti nariadenia, neplatí to pre tie „verejné služby“, ktoré sa zvyčajne vykonávajú z hospodárskych dôvodov, čo znamená, že ide o služby všeobecného hospodárskeho záujmu (okrem iného napríklad dodávky plynu, vody, elektriny; pozri aj otázku 2.1.20).

Nariadenie sa ďalej uplatňuje len vtedy, ak sú splnené všetky požiadavky jeho uplatňovania. Takže nariadenie sa uplatňuje napríklad len na služby, ktoré poskytujú „obchodníci“. V zmysle vymedzenia daného pojmu nie je dôležité, či je poskytovateľ služby (ak je to právnická osoba) v súkromnom alebo vo verejnom vlastníctve. Dôležité však je, či poskytovateľ služby koná na účely súvisiace s jeho obchodnou, podnikateľskou, remeselnou

alebo profesijnou činnosťou; ak to tak nie je, nepovažuje sa za obchodníka a nariadenie sa nevzťahuje na dotknuté činnosti, ako je administratívna činnosť orgánov verejnej správy.

Ako už bolo uvedené (v otázke 2.2.4), v prípade osobitných právnych požiadaviek stanovených v práve EÚ alebo vo vnútroštátnom práve, ktoré je v súlade s právom EÚ, sa článok 3 o prístupe k online rozhraniám neuplatňuje, pokiaľ obmedzenie prístupu vychádza z právnych požiadaviek, ktorým podlieha obchodník. To isté platí v prípade pravidiel nediskriminácie stanovených v článku 4.

Príklad: toto nariadenie nemá vplyv na súlad s regulačnými opatreniami, ktorými sa poskytovateľom služieb všeobecného hospodárskeho záujmu ukladajú špecifické ceny, pokiaľ sú tieto opatrenia v súlade s právom EÚ, ako aj so všeobecnými zásadami nediskriminácie.

2.3.13. *Aký vplyv má toto nariadenie na obchodné modely, ktoré sa opierajú o lokalizovanú reklamu za dotované predajné ceny (napríklad obchodníci, ktorí predávajú tablety s vopred nainštalovanou reklamou zameranou na používateľov v špecifickom členskom štáte)?*

Je na každom obchodníkovi, aby určil, aký vplyv má nariadenie na jeho obchodné modely. Ak však činnosť obchodníka patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, spotrebiteľom nemožno z diskriminačných dôvodov brániť v tom, aby si kúpili predmetný tovar alebo službu.

Príklad: španielskemu spotrebiteľovi nemožno odoprieť právo kúpiť si tablet od nemeckého obchodníka, ktorý si tento spotrebiteľ prevezme v Nemecku, kde je takáto možnosť prevzatia k dispozícii nemeckým spotrebiteľom. Obchodník si však v zásade môže naďalej určiť zemepisnú oblasť, kde je možné tovar doručiť alebo si ho prevziať.

2.3.14. *Aké vnútroštátne mimozmluvné právne požiadavky sa uvádzajú v článku 4 ods. 3 nariadenia a čo toto ustanovenie znamená?*

Článok 4 ods. 3 sa vzťahuje na tie právne požiadavky, ktoré nevyplývajú zo zmluvného vzťahu medzi zákazníkom a obchodníkom, ale ich ukladá členský štát zákazníkovi, a ktoré sa týkajú predmetného tovaru a služieb, napríklad požiadavky na označovanie alebo sektorovo špecifické požiadavky. V článku 4 ods. 3 sa jasne uvádza, že samotný súlad s nariadením sám osebe neznamená, že dotknutý obchodník musí spĺňať takéto právne požiadavky.

Príklad: ak obchodník nesmeruje svoju činnosť do špecifického členského štátu, ale predáva tovar zahraničným zákazníkom len preto, aby si splnil povinnosti vyplývajúce z nariadenia, takýto obchodník nemusí spĺňať osobitné požiadavky na označovanie členského štátu zákazníka.

2.3.15. *Vzniká obchodníkom nejaká zodpovednosť, keď zákazníkovi z iného členského štátu predávajú tovar alebo poskytujú služby, ktoré môžu byť v členskom štáte zákazníka zakázané?*

V nariadení sa stanovuje, že zákaz diskriminácie uvedený v článku 4 ods. 1 sa neuplatňuje, pokiaľ takéto vnútroštátne pravidlá bránia obchodníkovi, aby predával tovar alebo poskytoval služby určitým zákazníkom alebo zákazníkovi na určitých územiach, a to za predpokladu, že dané vnútroštátne pravidlá sú v súlade s právom EÚ. To isté platí aj v prípade, že existujú pravidlá EÚ, ktoré bránia obchodníkovi, aby tak konal. Zákaz diskriminácie v dôsledku toho

neznamená, že obchodníci už viac nie sú viazaní pravidlami EÚ alebo vnútroštátnymi pravidlami tohto druhu uplatniteľnými na obchodníka.

Ako už však bolo uvedené, v nariadení sa ďalej objasňuje, že samotný súlad so zákazom diskriminácie sám osebe neznamená, že obchodník má povinnosť splňať vnútroštátne mimozmluvné právne požiadavky uplatniteľné v členskom štáte zákazníka, ktoré sa týkajú príslušného tovaru alebo služieb, alebo povinnosť informovať zákazníkov o týchto požiadavkách (článok 4 ods. 3). Preto ak obchodník nepodlieha vnútroštátnym mimozmluvným právnym požiadavkám v členskom štáte zákazníka, samotný súlad s nariadením nemôže viesť k vzniku zodpovednosti za dodržiavanie týchto požiadaviek v danom členskom štáte.

Príklad: predaj konkrétneho DVD nosiča podlieha vo Švédsku a Francúzsku rôznym vekovým obmedzeniam. Francúzsky obchodník, ktorý predáva DVD nosič švédskemu zákazníkovi a iba v dôsledku povinností uvedených v tomto nariadení ponúka doručovanie vo Francúzsku, nenesie zodpovednosť za dodržiavanie pravdepodobne prísnejších vekových obmedzení vo Švédsku a ani nemusí informovať zákazníkov o rozdielnych vekových obmedzeniach uplatniteľných vo Švédsku.

2.3.16. Má toto nariadenie vplyv na obmedzenia týkajúce sa sezónnych propagačných akcií?

Toto nariadenie neobsahuje žiadne osobitné pravidlá týkajúce sa sezónnych propagačných akcií alebo s nimi súvisiacich obmedzení. Takéto propagačné akcie preto podliehajú „bežným“ pravidlám nediskriminácie stanoveným v nariadení, ak predmetná situácia patrí do ich rozsahu. V takýchto prípadoch by mali byť sezónne propagačné akcie prístupné spotrebiteľom/koncovým používateľom z iných členských štátov nediskriminačným spôsobom.

2.3.17. Môžu obchodníci zverejniť informácie o výpredaji, propagačnej akcii alebo inom druhu cenovej kampane iba na jednom webovom sídle svojho elektronického obchodu?

Nariadenie nemá vplyv na slobodu obchodníkov zostaviť svoju obchodnú politiku podľa seba, pokiaľ dodržiavajú pravidlá nediskriminácie, ktoré sa v tomto nariadení stanovujú. Nariadením sa ani nebráni slobode obchodníkov ponúkať, na nediskriminačnom základe, rozdielne podmienky vrátane rôznych čistých predajných cien na rôznych miestach predaja, napríklad v obchodoch a na webových sídlach, alebo zacieliť špecifické ponuky iba na určité územie v rámci členského štátu. V zmysle nariadenia však musia byť tieto ponuky prístupné spotrebiteľom z iných členských štátov na nediskriminačnom základe.

V zmysle nariadenia preto môžu obchodníci organizovať výpredaje, propagačné akcie alebo iné druhy cenových kampaní na svojich vybraných webových sídlach elektronického obchodu, pokiaľ konajú nediskriminačným spôsobom.

2.3.18. Harmonizujú sa na základe tohto nariadenia sadzby DPH uplatniteľné na predaj?

Nie. Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá uplatniteľné v oblasti daní. To znamená, že v súlade s pravidlami pre DPH sa DPH účtuje v tom členskom štáte, kde sa poskytujú dané

služby alebo dodáva daný tovar. V prípade cien sa pojem „všeobecné podmienky prístupu“ takisto výslovne vzťahuje len na čisté predajné ceny. Oddiel 4 obsahuje ďalšie informácie o vývoji pravidiel pre DPH v kontexte elektronického obchodu.

2.3.19. Musia obchodníci dodržiavať právne predpisy týkajúce sa stanovovania cien kníh uplatniteľné v členskom štáte zákazníka?

Na základe pravidiel nediskriminácie uvedených v článku 4 sa obchodníkom nebráni, aby uplatňovali rôzne ceny na knihy predávané zákazníkom na rôznych územiach, pokiaľ sa to od nich vyžaduje v zmysle právnych predpisoch členských štátov v súlade s právom EÚ.

Ak sa na situáciu vzťahuje článok 4 a obchodník podlieha takýmto vnútroštátnym právnym predpisom, nemôže sa odvolávať na článok 4 a tvrdiť, že takéto právne predpisy sa naňho už nevzťahujú. Obchodník musí preto aj naďalej dodržiavať takéto právne predpisy, pokiaľ sú v súlade s právom EÚ.

Príklad: kníhkupectvo, ktoré predáva knihy vo Francúzsku a v Belgicku, podlieha príslušným právnym predpisom týkajúcim sa predaja v Belgicku a vo Francúzsku.

2.3.20. Musia sa mikropodniky, ktoré sú oslobodené od registrácie pre DPH vo svojom členskom štáte, registrovať na základe nariadenia v iných členských štátoch, napríklad v súvislosti s poskytovaním elektronicky poskytovaných služieb?

Dodržiavanie povinností týkajúcich sa DPH je závažným problémom pre MSP, a to najmä v cezhraničnom kontexte. V nariadení sa zohľadňuje skutočnosť, že je dôležité nezvyšovať záťaž malých podnikov. Na základe nariadenia sú od pravidiel nediskriminácie uvedených v článku 4 konkrétne oslobodení tí obchodníci, ktorí spadajú do vnútroštátneho limitu pre oslobodenie od DPH. V dôsledku toho nemusia MSP, ktoré sú oslobodené od DPH vo svojom domovskom členskom štáte, predávať elektronicky poskytované služby v zahraničí v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b).

2.3.21. Budú musieť obchodníci dodržiavať právne predpisy na ochranu spotrebiteľa iných členských štátov?

Pravidlá týkajúce sa uplatniteľných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a právomoci súdov sa upravujú v nariadeniach Rím I a Brusel I. Nariadením o geografickom blokování sa nemenia ani nerušia tieto pravidlá. Preto by sa malo v súlade s nariadeniami Rím I a Brusel I stanoviť, ktoré právne predpisy na ochranu spotrebiteľa sú uplatniteľné a ktoré súdy sú príslušné. To bude do značnej miery závisieť od toho, či obchodník smeruje svoju činnosť do iného členského štátu alebo nie. V tejto súvislosti sa v nariadení o geografickom blokování objasňuje, že samotný súlad s pravidlami nariadenia neznamená, že obchodník smeruje svoju činnosť do iného členského štátu. Viac informácií sa nachádza aj v oddiele 4.2.

2.3.22. *Môžu sa spotrebitelia na základe nariadenia dožadovať používateľských príručiek/návodov a ďalších informácií o výrobku vo svojom jazyku, ako aj príslušenstva prispôbeného ich vlastnému špecifickému trhu (napríklad zástrčky, adaptéry)?*

Nie, na základe samotného nariadenia nemusia obchodníci prispôbiť svoj tovar potrebám iného vnútroštátneho trhu ani poskytovať používateľské príručky, návody a iné informácie o výrobku v konkrétnom jazyku. Zároveň sa však nariadením obchodníkom nebráni, aby tak konali alebo aby poskytovali popredajnú pomoc.

Nariadenie nemá vplyv na iné pravidlá EÚ, ktoré sa môžu vzťahovať na obchodníka a ktoré môžu obsahovať takéto relevantné požiadavky na ochranu spotrebiteľa. Napríklad na základe smernice o právach spotrebiteľov si môžu členské štáty ponechať alebo zaviesť jazykové požiadavky týkajúce sa zmluvných informácií.

V súlade s príslušnými pravidlami EÚ (predovšetkým nariadením Rím I o právnych predpisoch uplatniteľných na zmluvné povinnosti) podliehajú obchodníci požiadavkám na ochranu spotrebiteľa, ktoré sa môžu uplatňovať v členskom štáte dotknutých spotrebiteľov, keď smerujú svoju činnosť na daný členský štát. V tejto súvislosti sa v nariadení objasňuje, že obchodník sa nepovažuje za smerujúceho činnosť do iného členského štátu len na základe dôvodov, že poskytuje informácie a pomoc spotrebiteľovi po uzavretí zmluvy na účely dodržania povinností obchodníka podľa tohto nariadenia.

2.3.23. *Aký vplyv má nariadenie na práva spotrebiteľov na nápravu v prípade, že predaný tovar je chybný?*

Nariadenie nemá v takýchto prípadoch vplyv na práva spotrebiteľov. Hlavným zámerom nariadenia je zabezpečiť cezhraničný prístup k tovaru a službám na nediskriminačnom základe v situáciách, na ktoré sa vzťahuje. Neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa náhrad napríklad v prípade, že sa predmetný tovar neskôr ukáže ako chybný. Viac informácií sa nachádza v oddiele 4.

Ako už bolo uvedené, to však neznamená, že nemôžu existovať iné pravidlá v rámci práva EÚ, ktoré sa v takýchto prípadoch uplatňujú a na základe ktorých sa poskytujú spotrebiteľom určité práva. V zmysle smernice o predaji spotrebného tovaru a zárukách naň³⁸, na ktorú toto nariadenie nemá vplyv, predávajúci zodpovedá spotrebiteľovi za akýkoľvek existujúci nesúlad v čase dodania tovaru a spotrebiteľ má právo, aby sa tovar bezplatne uviedol do súladu tak, že sa opraví alebo nahradí, alebo, ak sa tak nestane, sa primerane zníži jeho cena alebo sa zruší zmluva. Povinnosť predávajúceho bezplatne poskytnúť opravu alebo náhradu zahŕňa povinnosť pokryť nevyhnutné náklady na uvedenie tovaru do súladu vrátane nákladov na poštovné, prácu a materiál. Tovar sa musí opraviť alebo nahradiť v rámci primeranej lehoty a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

³⁸ Smernica 1999/44/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar.

2.3.24. Majú zákazníci na základe nariadenia nárok na popredajné služby v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko?

Nie, v nariadení sa im nepriznáva takéto právo. Ako už bolo vysvetlené, v nariadení sa riešia iné otázky, najmä otázky týkajúce sa prístupu. Zákaz diskriminácie stanovený v nariadení by sa preto nemal chápať tak, že má vplyv na uplatňovanie akéhokoľvek územného či iného obmedzenia v oblasti popredajnej pomoci zákazníkom, popredajných služieb a obchodných záruk dobrovoľne ponúkaných zákazníkovi obchodníkom. Tieto otázky súvisiace s ochranou spotrebiteľa sa upravujú inými aktmi práva EÚ, napríklad smernicou o predaji spotrebného tovaru a zárukách naň. Ako už bolo uvedené (v otázke 2.3.23), uplatňovanie nariadenia nemá vplyv na túto smernicu.

V nariadení sa zase objasňuje, že obchodník sa nepovažuje za smerujúceho svoju činnosť do iného členského štátu len na základe toho, že poskytuje informácie a pomoc spotrebiteľovi po uzavretí zmluvy na účely dodržania povinností obchodníka podľa tohto nariadenia.

2.4. Nediskriminácia z dôvodov súvisiacich s platbami (článok 5)

2.4.1. Sú obchodníci povinní prijímať všetky druhy platobných prostriedkov?

Nie. Obchodníci sa môžu v zásade slobodne rozhodnúť, aké platobné prostriedky budú prijímať. Článok 5 nariadenia sa vzťahuje na platobné transakcie uskutočnené prostredníctvom elektronickej transakcie formou úhrady, inkasa alebo pomocou platobného nástroja viazaného na kartu tej istej značky a kategórie platobnej karty, keď sú splnené požiadavky na autentifikáciu a platobné transakcie prebiehajú v mene, ktorú obchodník akceptuje. Po tom, ako sa obchodníci rozhodnú, ktoré platobné prostriedky budú prijímať, nemali by diskriminovať zákazníkov v EÚ odmietaním transakcií alebo uplatňovaním rozdielnych platobných podmienok z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla, alebo v súvislosti s miestom platobného účtu, sídlom poskytovateľa platobnej služby, či miestom vydania platobného nástroja.

2.4.2. Môžu obchodníci ponúkať rozdielne platobné prostriedky v rôznych internetových obchodoch? Môže napríklad obchodík prijímať kreditné a debetné karty vo svojom talianskom internetovom obchode, ale iba kreditné karty vo svojom belgickom internetovom obchode?

Obchodníci sa môžu v zásade slobodne rozhodnúť, za akých podmienok budú ponúkať tovar alebo služby, ako aj aké platobné prostriedky budú prijímať na svojom webovom sídle. Preto sa môžu rozhodnúť ponúkať rozdielne podmienky na niektorých svojich webových sídlach. Ak však na konkrétnom webovom sídle prijímajú konkrétny platobný prostriedok, mali by takisto prijímať daný platobný prostriedok od spotrebiteľov mimo členského štátu, na ktorý sa dané webové sídlo zameriava.

2.4.3. Vzťahuje sa pravidlo nediskriminácie z dôvodov súvisiacich s platbami na platby uhradené formou faktúry?

Áno, pokiaľ prijímané platobné prostriedky na úhradu faktúry patria do rozsahu pôsobnosti článku 5 nariadenia, najmä pokiaľ sa platba vykonáva formou úhrady, inkasa alebo platobného nástroja viazaného na kartu. Tým však nie sú dotknuté obmedzenia týkajúce sa doručovania (napríklad ak sa faktúra uhradí priamo kuriérovi) alebo možnosti zadržať

doručenie tovaru alebo poskytnutie služby, kým obchodník nedostane potvrdenie, že platobná transakcia bola riadne iniciovaná (pozri otázku 2.4.7).

Príklad: obchodník s elektronickými zariadeniami ponúka možnosť platby formou vystavenia faktúry, úhrady alebo inkasa, pričom doručuje iba v Rakúsku a Nemecku. Obchodník nemôže odmietnuť úhradu faktúry z francúzskeho bankového účtu alebo od zákazníka s pobytom vo Francúzsku. Obchodník však nie je povinný doručiť zariadenie (a následkom toho ani prijať úhradu faktúry pri doručení) do Francúzska, ak sa tak neuvádza vo všeobecných podmienkach obchodníka.

2.4.4. Budú musieť obchodníci prijímať všetky vnútroštátne debetné karty z iných krajín EÚ?

Nie. V nariadení sa uvádza, že obchodníci nemôžu diskriminovať napríklad na základe členského štátu, v ktorom bola kreditná alebo debetná karta vydaná, ale môžu si stanoviť, že budú ako spôsob platby prijímať iba konkrétnu platobnú značku a kategóriu.

To v praxi znamená, že ak chce obchodník prijímať debetné karty určitej značky, nemusí akceptovať aj kreditné karty tej istej značky či debetné karty iných značiek. Ďalej to znamená, že obchodník nemusí prijímať komerčné kreditné karty určitej značky, ak prijíma iba spotrebiteľské kreditné karty danej značky. Znamená to však, že ak obchodník prijíma kreditné karty určitej značky vydané v jednom členskom štáte, musí prijímať rovnaký druh kreditnej karty tej istej značky vydaný v inom členskom štáte.

Príklad: rumunský obchodník prijímal debetné karty určitej značky iba vtedy, ak boli vydané v Rumunsku, a zamietal platby uskutočnené prostredníctvom debetnej karty tej istej značky vydané v inom členskom štáte. To sa teraz v nariadení o geografickom blokovaní zakazuje. Ak je však všeobecná politika obchodníka neprijímať kreditné karty danej značky bez ohľadu na to, kde boli vydané, táto politika je naďalej dovolená.

2.4.5. Musia obchodníci, ktorí poskytujú zákazníkovi svoje vlastné prostriedky úverovania (na rozdiel od kreditných kariet poskytovaných treťou stranou), aby si mohli kúpiť výrobky na ich webovom sídle, poskytovať tieto prostriedky zákazníkovi zo všetkých členských štátov?

Článok 5 nariadenia o geografickom blokovaní sa uplatňuje na transakcie vykonané formou úhrady, inkasa alebo platobného nástroja viazaného na kartu. Inými slovami, článok 5 sa vzťahuje na platbu, nie na úver. Poskytovanie úveru predstavuje finančnú službu a finančné služby (ako aj ďalšie služby vyňaté z rozsahu pôsobnosti smernice o službách) sú na základe článku 1 ods. 3 vyňaté z rozsahu uplatňovania nariadenia o geografickom blokovaní. V odôvodnení 8 nariadenia o geografickom blokovaní sa ďalej objasňuje, že prístup k retailovým finančným službám by mal byť vyňatý z rozsahu pôsobnosti nariadenia. V dôsledku toho nie je obchodník povinný ponúkať prostriedky úverovania zákazníkovi zo všetkých členských štátov.

2.4.6. Musia obchodníci uzatvárať dohody s poskytovateľmi platobných iniciačných služieb pokrývajúcimi všetky banky v Európe?

Nie. Obchodník používajúci platobné iniciačné služby vymedzené v druhej smernici o platobných službách³⁹ nie je povinný platbu prijať, ak si to vyžaduje vstup do nového alebo pozmeneného zmluvného vzťahu s poskytovateľom platobných iniciačných služieb, t. j. poskytovateľom umožňujúcim iniciovať platobný príkaz na požiadanie používateľa platobných služieb, pokiaľ ide o platobný účet, ktorý je vedený u iného poskytovateľa platobných služieb.

2.4.7. Majú obchodníci právo zadržať tovar alebo služby poskytované zákazníkom z iného členského štátu, kým nie je dokončená platba?

Áno. V nariadení sa uvádza, že zákaz diskriminácie z dôvodov súvisiacich s platbami nebráni obchodníkovi, aby tak urobil, ale iba keď je to založené na objektívnych a oprávnených dôvodoch, t. j. keď obchodník nemá žiadne iné prostriedky na obmedzenie rizika neplnenia záväzkov zo strany zákazníkov.

Príklad: obchodník pravidelne kontroluje úverovú bonitu svojich klientov prostredníctvom úverových ratingových systémov. Zákazník napríklad z dôvodu svojho miesta bydliska nie je súčasťou týchto systémov; v tomto prípade môže obchodník tovar zadržať a počkať na potvrdenie o úhrade zo svojej banky alebo v prípade inkasa žiadať o zálohovú platbu formou úhrady pred odoslaním tovaru.

2.4.8. Vzťahuje sa nariadenie na platby v hotovosti?

Nie, ustanovenie o nediskriminácii z dôvodov súvisiacich s platbami sa nevzťahuje na platby v hotovosti.

2.4.9. Harmonizujú sa nariadením poplatky za používanie kreditných kariet?

Nie, nariadením o geografickom blokovani sa neharmonizujú takéto poplatky. Stanovuje sa ním pravidlo nediskriminácie a súčasne sa uvádza, že v určitých prípadoch môže obchodník žiadať poplatky za použitie platobných nástrojov viazaných na kartu, pri ktorých nie sú upravené výmenné poplatky. Žiadne takéto poplatky však nemôžu byť vyššie ako priame náklady, ktoré vznikajú obchodníkovi za použitie platobného nástroja.

2.5. Dohody o pasívnom predaji (článok 6)

2.5.1. Budú môcť obchodníci pristupovať inak k zákazníkom z iných členských štátov? Budú im môcť napríklad zamietnuť prístup k svojmu tovaru alebo službám, ak sa to bude vyžadovať na základe zmluvných dohôd s dodávateľmi?

Dodávateľ nemôže obchodníkovi zmluvne zakázať, aby reagoval na nevyžiadané požiadavky zákazníka, a teda nemôže zakázať takzvaný „pasívny predaj“ v konkrétnych situáciách, na ktoré sa vzťahuje nariadenie. Takéto zmluvné požiadavky sú automaticky neplatné, pokiaľ

³⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.

spadajú do rozsahu pôsobnosti nariadenia. V praxi to znamená, že obchodníci by mali mať možnosť slobodne obslúžiť všetkých zákazníkov bez ohľadu na ich štátu príslušnosť alebo miesto bydliska.

Príklad: francúzsky dodávateľ nemôže zakázať svojmu španielskemu obchodníkovi, aby poskytol služby francúzskym zákazníkom, ktorí našli španielske webové sídlo obchodníka prostredníctvom internetového vyhľadávania a chcú uskutočniť nákup prostredníctvom španielskeho webového sídla.

Nariadenie o geografickom blokovaní však nemá vplyv na dohody, v ktorých sa obmedzuje aktívny predaj v zmysle nariadenia o vertikálnych skupinových výnimkách⁴⁰. „Aktívny predaj“ znamená aktívny prístup k jednotlivým zákazníkom, napríklad prostredníctvom reklamných adresovaných zásielok alebo návštev, prípadne aktívny prístup k určitej skupine zákazníkov alebo k zákazníkom na určitom území prostredníctvom reklamy v médiách či na internete, alebo inej reklamy konkrétne zameranej na túto skupinu zákazníkov alebo zákazníkov na tomto území⁴¹. Takéto obmedzenie však môže byť nezákonné v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže EÚ⁴².

2.5.2. Môžu dodávatelia zakázať obchodníkom, aby propagovali svoj tovar alebo služby mimo svojho prideleného územia?

Nariadenie nemá vplyv na obmedzenia takzvaného aktívneho predaja, t. j. aktívneho prístupu k jednotlivým zákazníkom a aktívneho zacielenia na týchto zákazníkov (pozri otázku 2.5.1).

Takýto aktívny predaj môže byť za špecifických okolností obmedzený v prípade takzvaných dohôd o výhradnej distribúcii v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže (najmä v zmysle nariadenia o vertikálnych skupinových výnimkách⁴³).

2.5.3. Môžu dodávatelia zakázať obchodníkom, aby doručovali výrobky mimo svojho prideleného územia?

Pokiaľ tento druh zákazu neznamená obmedzenie pasívneho predaja v zmysle článku 6 ods. 2 nariadenia, zákonnosť takýchto obmedzení sa musí určiť v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže, a nie na základe nariadenia.

2.5.4. Môžu dodávatelia vyžadovať od obchodníkov, aby zablokovali prístup na svoje webové sídlo zákazníkom mimo územia obchodníka?

Obchodníci nemôžu konať v rozpore s nariadením len preto, že sa to od nich vyžaduje v príslušných dohodách s dodávateľmi. Takéto zmluvné požiadavky sú v zmysle nariadenia o geografickom blokovaní automaticky neplatné.

⁴⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov.

⁴¹ Pozri bod 51 usmernení o vertikálnych obmedzeniach 2010/C 130/01.

⁴² Okrem článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pozri aj nariadenie o vertikálnych skupinových výnimkách a súvisiace usmernenia o vertikálnych obmedzeniach.

⁴³ Pozri najmä nariadenie o vertikálnych skupinových výnimkách a súvisiace usmernenia o vertikálnych obmedzeniach dostupné na lokalite [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52010XC0519\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52010XC0519(04)).

2.5.5. *Článok 6 sa od 23. marca 2020 uplatňuje na dohody, ktoré boli uzavreté pred 2. marcom 2018 a sú v súlade s príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnym právom hospodárskej súťaže. Ak však dohoda nie je v súlade s právom hospodárskej súťaže, bude sa presadzovanie týkať pravidiel hospodárskej súťaže, ako aj nariadenia o geografickom blokovaní, alebo bude mať presadzovanie v jednej z týchto oblastí prednosť?*

Na základe odloženého uplatňovania článku 6 sa zaručí, že spoločnosti budú mať dostatok času, aby upravili svoje dohody o distribúcii. Ak je otázka zákonnosti obmedzení pasívneho predaja súčasťou sťažnosti spotrebiteľa v zmysle nariadenia, určený orgán zodpovedný za presadzovanie nariadenia posúdi zákonnosť obmedzení pasívneho predaja v zmysle práva hospodárskej súťaže v rámci presadzovania nariadenia.

Rovnako ako predtým zákonnosť obmedzení pasívneho predaja môže vyšetrovať aj orgán na ochranu hospodárskej súťaže v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže alebo sa môže posúdiť v súdnom konaní. V praxi sú pravidlá hospodárskej súťaže a právne predpisy na ochranu spotrebiteľa často presadzované rovnakými vnútroštátnymi orgánmi, no na základe rozdielnych postupov.

3. Presadzovanie nariadenia o geografickom blokovaní členskými štátmi

Cieľom tohto oddielu je predovšetkým objasniť otázky týkajúce sa presadzovania nariadenia. Je určený orgánom členských štátov, ako aj obchodníkom a spotrebiteľom.

3.1. Ako sa budú presadzovať pravidlá nariadenia?

V súlade s článkom 7 nariadenia o geografickom blokovaní musia členské štáty určiť jeden alebo viacero orgánov zodpovedných za primerané a účinné presadzovanie nariadenia. Mali by tak urobiť do dátumu začiatku uplatňovania nariadenia (t. j. do 3. decembra 2018).

Primerané a účinné presadzovanie môže zahŕňať niekoľko krokov, predovšetkým určenie orgánov uvedených v článku 7 ods. 1 a stanovenie pravidiel týkajúcich sa opatrení uplatniteľných v prípade porušení, predovšetkým sankcií, v súlade s článkom 7 ods. 2. V prípade stanovenia pravidiel sa v nariadení vyžaduje, aby opatrenia boli nielen účinné, ale aj primerané a odrádzajúce. Táto druhá požiadavka ďalej znamená, že členské štáty by sa mali snažiť predchádzať porušeniam, pokiaľ je to možné a vhodné. Čo je možné a vhodné sa bude musieť stanoviť predovšetkým v súvislosti s okolnosťami konkrétneho prípadu (či ide o individuálne alebo hromadné porušenie, webové sídla, predaj, vzťah podnik-zákazník alebo podnik-podnik, zapojenie do siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa alebo nie atď.) a v súlade s podrobnými pravidlami dotknutých členských štátov.

V tejto súvislosti sa v odôvodnení 35 nariadenia objasňuje, že akýkoľvek subjekt by mal mať potrebné právomoci, aby mohol obchodníkovi nariadiť dodržiavanie tohto nariadenia. Samotné nariadenie neobsahuje osobitné pravidlá týkajúce sa dostupných právomocí alebo nápravných opatrení (správne alebo súdne príkazy, náhrady škôd, trestné alebo správne sankcie, jednorazové platby). Tieto pravidlá sa upravujú vo vnútroštátnych právnych predpisoch členských štátov. Ak však záležitosť patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia CPC, v tomto nariadení sa stanovujú minimálne právomoci príslušných vnútroštátnych orgánov, napríklad právomoc nariadiť ukončenie porušovania. V zmysle nového nariadenia CPC, ktoré bude uplatniteľné od 17. januára 2020, budú mať vnútroštátne orgány v súvislosti

s cezhraničnými prípadmi k dispozícii ďalšie minimálne právomoci, napríklad právomoc ukladať sankcie.

Nariadenie o geografickom blokovaní je ďalej súčasťou zoznamu aktov, na ktoré sa vzťahuje smernica o súdnych príkazoch⁴⁴, na základe ktorej môžu oprávnené subjekty žiadať o opatrenia v podobe vydania súdneho príkazu v mene dotknutých spotrebiteľov, ak môžu byť ohrozené kolektívne záujmy spotrebiteľov. Ďalej je súčasťou návrhu smernice o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov⁴⁵, ktorou sa mení a zrušuje smernica o súdnych príkazoch a na základe ktorej by mohli takéto oprávnené subjekty žiadať o opatrenia v podobe vydania súdneho príkazu, ako aj nápravy.

Okrem toho, pokiaľ ide o vzťahy medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi, takéto presadzovanie práva je podporené zahrnutím nariadenia do prílohy k nariadeniu o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa⁴⁶. Príslušné orgány členských štátov majú na základe toho právomoci a nástroje na zabezpečenie vhodného presadzovania práva Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Rámec presadzovania práv v oblasti ochrany spotrebiteľa zahŕňa porušenia, ktoré sa vyskytli, vyskytujú alebo sa pravdepodobne vyskytnú, a preto môžu ohroziť kolektívne záujmy spotrebiteľov.

3.2. Ktoré súdy majú na základe tohto nariadenia právomoc v prípade sporov?

Toto nariadenie neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa medzinárodných právomocí. Tieto právomoci sa riadia nariadením Brusel I, v ktorom sa stanovuje, že vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej medzi spotrebiteľom a účastníkom, ktorý podniká v členskom štáte spotrebiteľa alebo smeruje svoju podnikateľskú činnosť do tohto členského štátu, spotrebiteľ môže žalovať obchodníka na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, pričom spotrebiteľa možno žalovať iba na týchto súdoch. Ak obchodník nepodniká v členskom štáte spotrebiteľa alebo nesmeruje svoju činnosť do tohto členského štátu a ak spotrebiteľ iniciuje nákup, uplatňujú sa všeobecné pravidlá nariadenia Brusel I; to znamená, že každá strana môže žalovať druhú stranu v členskom štáte bydliska druhej strany a v prípade zmluvných záležitostí na súdoch v mieste, kde sa predmetné zmluvné záväzky vykonávali (v prípade predaja tovaru na mieste je to miesto, kam bol tovar doručený alebo mal byť doručený).

3.3. Na základe čoho sa určuje, ktorý členský štát je zodpovedný za presadzovanie práva v cezhraničných situáciách? Závisí to od miesta sídla obchodníka alebo polohy zákazníka?

V nariadení o geografickom blokovaní sa výslovne nerieši otázka, ktorý členský štát je zodpovedný v prípade cezhraničného porušovania nariadenia.

⁴⁴ Článok 10 nariadenia o geografickom blokovaní, ktorým sa mení príloha I k smernici 2009/22/ES.

⁴⁵ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES [COM(2018) 0184 final, bod 59 prílohy I].

⁴⁶ Súčasné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (nariadenie CPC), ktoré sa od 17. januára 2020 reviduje a nahrádza nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004.

Okrem požiadaviek vyplývajúcich zo zásady lojálnej spolupráce (článok 4 ods. 3 ZEÚ) však kapitola VI smernice o službách obsahuje určité všeobecné povinnosti týkajúce sa spolupráce⁴⁷. Okrem toho sa v právnych predpisoch o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa (CPC)⁴⁸ stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa presadzovania práva orgánmi členských štátov v prípade cezhraničných porušení právnych predpisov, pokiaľ ide o porušovanie právnych predpisov v rámci Únie, ktoré poškodzujú kolektívne záujmy spotrebiteľov s bydliskom v inom členskom štáte, ako je štát, kde sa konanie alebo opomenutie uskutočnilo alebo kde má sídlo dodávateľ, alebo pokiaľ ide o rozsiahle porušovanie právnych predpisov.

Ak je napríklad spotrebiteľ usadený v inom členskom štáte ako obchodník, spotrebiteľ sa môže obrátiť na svoj vlastný orgán. Tento orgán bude môcť žiadať o pomoc vnútroštátny orgán v druhom dotknutom členskom štáte. V rámci toho môžu vnútroštátne orgány spolupracovať na vyšetrovaní prípadov (napríklad identifikovanie obchodníka), ako aj na presadzovaní opatrení (napríklad uloženie pokút, obmedzenie prístupu k webovým sídlam atď.).

3.4. Ako by sa mali tieto pravidlá presadzovať v súvislosti s obchodníkmi so sídlom v krajinách mimo EÚ?

Nariadenie neobsahuje žiadne špecifické pravidlá presadzovania práva, pokiaľ ide o obchodníkov so sídlom mimo EÚ. V závislosti od okolností prípadu, ako je existencia medzinárodných dohôd s dotknutými krajinami mimo EÚ alebo prítomnosť aktív alebo zástupcov obchodníka v EÚ, môže príslušný orgán presadzovania práva v členskom štáte (alebo členských štátoch), kde došlo k porušeniu právnych predpisov, prijať opatrenia, ktorými zabezpečí dodržiavanie nariadenia obchodníkmi so sídlom v krajinách mimo EÚ. Aj spotrebiteľia alebo podniky postihnutí nedodržiavaním pravidiel sa môžu sami dožadovať presadzovania svojich práv v zmysle nariadenia na príslušných súdoch, a to aj v prípade, že títo obchodníci majú sídlo v krajine mimo EÚ (pozri aj oddiel 4.2). V prípade zmlúv uzavretých so spotrebiteľmi sa môžu uplatňovať ochranné pravidlá stanovené v nariadení Brusel I, na základe ktorých môžu spotrebiteľia žalovať obchodníkov v členskom štáte, kde má spotrebiteľ bydlisko, a to nezávisle od sídla obchodníka, t. j. aj obchodníkov so sídlom v krajinách mimo EÚ.

3.5. Budú mať zákazníci právo nahlasovať porušenia právnych predpisov orgánom presadzovania práva?

Zákazníci budú mať právo nahlasovať údajné porušenia nariadenia orgánom presadzovania práva určeným členskými štátmi, ak je to stanovené v príslušných pravidlách fungovania týchto orgánov.

⁴⁷ Predovšetkým sa v nej stanovuje základná povinnosť členských štátov vykonávať dohľad nad poskytovateľmi so sídlom v danom členskom štáte alebo vykonávať kontroly, inšpekcie a vyšetrovania požadované iným členským štátom, ako aj určiť kontaktné miesta na uľahčenie administratívnej spolupráce.

⁴⁸ Súčasnú nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (nariadenie CPC), ktoré sa od 17. januára 2020 reviduje a nahrádza nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004.

3.6. Existuje riziko, že obchodník bude za rovnaké porušenie právnych predpisov potrestaný dvakrát? Ako sa dá tomu predchádzať?

Pokiaľ ide o vzťahy podnik-zákazník, okrem všeobecných povinností, ktoré členským štátom vyplývajú zo zásady lojálnej spolupráce, a povinností týkajúcich sa spolupráce stanovených v kapitole VI smernice o službách sa v nariadení o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa (nariadenie CPC), ktoré bolo zodpovedajúcim spôsobom zmenené [nariadenie (EÚ) 2017/2394] tak, aby sa vzťahovalo na nariadenie o geografickom blokovaní, stanovuje rozsiahly zoznam opatrení pre orgány pre spoluprácu v oblasti ochrany spotrebiteľa s cieľom predchádzať porušovaniu právnych predpisov v rámci celej EÚ a riešiť ich (porušovania právnych predpisov v rámci EÚ, rozšírené porušovania právnych predpisov alebo rozšírené porušovanie právnych predpisov s rozmerom EÚ) vrátane porušovania nariadenia o geografickom blokovaní. Medzi tieto opatrenia patrí mechanizmus vzájomnej pomoci (žiadosti o vyšetrovanie alebo presadzovanie práva), koordinovaný postup v prípade rozšírených porušovaní právnych predpisov alebo rozšírených porušovaní právnych predpisov s rozmerom EÚ a mechanizmus výstrah a dohľadu v rámci celej EÚ. Účinná koordinácia medzi orgánmi v rámci siete CPC by mala zabrániť tomu, aby boli obchodníci potrestaní dvakrát za to isté konanie.

3.7. Môžu byť súdy určené za orgány presadzovania práva?

V nariadení sa objasňuje, že medzi orgány presadzovania práva môžu patriť súdy alebo správne orgány. Z hľadiska uplatňovania nariadenia je dôležité, aby určenie orgánov presadzovania práva a právomoci určených orgánov boli také, aby sa zabezpečilo zodpovedajúce a účinné presadzovanie práva.

3.8. Aké sankcie alebo pokuty hrozia obchodníkom, ak nebudú dodržiavať súlad s nariadením?

Každý členský štát zabezpečí, aby bolo možné v prípade porušenia nariadenia prijať proti obchodníkom účinné, primerané a odrádzajúce opatrenia. Členské štáty sú povinné oznámiť svoje opatrenia Komisii, ktorá ich musí následne sprístupniť verejnosti na svojom webovom sídle.

3.9. Ako môžu členské štáty oznámiť Komisii opatrenia v zmysle článku 7 ods. 3?

Pokiaľ ide o povinnosť oznámiť opatrenia Komisii v zmysle článku 7 ods. 3 nariadenia, členské štáty sa môžu v zásade slobodne rozhodnúť, akým spôsobom informujú Komisiu o požadovaných opatreniach. Jednou z možností je, že členské štáty použijú ten istý systém oznamovania ako v prípade nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa, t. j. oznámenie sa adresuje Komisii prostredníctvom stálych zastúpení každého členského štátu.

3.10. Je potrebné zaviesť osobitné sankcie v prípade porušenia článku 6 tohto nariadenia?

Na vykonávanie článku 6 nie je potrebné zaviesť žiadne osobitné sankcie. V článku 6 sa stanovuje, že sankciou je automatické zneplatnenie príslušných ustanovení v dohodách, ktorými sa porušuje článok 6 a ktoré preto nemožno presadzovať.

3.11. *Existuje nejaká pomoc spotrebiteľom v prípade sporov s obchodníkmi?*

Áno. V súlade s článkom 8 nariadenia musí každý členský štát určiť subjekt alebo subjekty zodpovedné za poskytovanie pomoci spotrebiteľom v prípade sporu s obchodníkom, ktorý vznikne v dôsledku uplatňovania nariadenia. Takáto pomoc by mohla zahŕňať vysvetlenia práv spotrebiteľov, pomoc spotrebiteľom pri urovaní sporu s obchodníkom so sídlom v inom členskom štáte alebo objasnenie, na koho sa môžu spotrebiteľia obrátiť alebo čo by mali urobiť, ak im samotný subjekt poskytujúci pomoc spotrebiteľom nedokáže pomôcť.

3.12. *Čo zahŕňa praktická pomoc spotrebiteľom v článku 8?*

V nariadení sa nestanovujú možné prvky, ktoré by mala praktická pomoc uvedená v článku 8 zahŕňať. Tento článok bol však inšpirovaný existujúcimi ustanoveniami o pomoci uvedenými v článku 21 smernice 2006/123/ES. V zmysle tohto článku pomoc príjemcom služieb zahŕňa i) poskytovanie informácií o uplatniteľných pravidlách; ii) poskytovanie informácií o dostupných nápravných opatreniach a iii) zabezpečenie vzájomnej pomoci s ďalšími subjektmi v iných členských štátoch s cieľom poskytnúť uvedené informácie.

3.13. *Môžu subjekty pomoci spotrebiteľom určené jednotlivými členskými štátmi poskytnúť pomoc „zákazníkom“ vymedzeným v článku 2 bode 13?*

Článok 8 nariadenia má názov „Pomoc spotrebiteľom“. To znamená, že členské štáty majú povinnosť určiť subjekt zodpovedný za poskytovanie pomoci spotrebiteľom. To však nebráni členským štátom, aby poskytovali takúto pomoc aj podnikom v úlohe „zákazníkov“ v zmysle nariadenia.

3.14. *Kedy nadobudnú nové pravidlá účinnosť a od akého dátumu sa budú uplatňovať?*

Toto nariadenie nadobudlo účinnosť dvadsiaty deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*, konkrétne 22. marca 2018. Bude sa uplatňovať od 3. decembra 2018 (9 mesiacov po dátume jeho uverejnenia).

Článok 6 nariadenia týkajúci sa dohôd o pasívnom predaji sa však uplatňuje od neskoršieho dátumu, a to od 23. marca 2020 (24 mesiacov po dátume nadobudnutia účinnosti), pokiaľ ide o ustanovenia dohôd, ktoré boli uzavreté do 2. marca 2018 a sú v súlade s príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnym právom hospodárskej súťaže.

4. Nad rámec nariadenia o geografickom blokovani – rámec elektronického obchodu

V nariadení o geografickom blokovani a v rozsahu pôsobnosti priamo uplatniteľných zákazov diskriminácie, ktoré sa v ňom nachádzajú, sa zohľadňujú právne akty EÚ v rôznych ďalších oblastiach, ktoré môžu byť relevantné pre elektronický obchod. Tento oddiel obsahuje ďalšie informácie o otázkach, ktoré sa síce neupravujú v nariadení o geografickom blokovani, ale úzko súvisia s jeho uplatňovaním.

4.1. Cezhraničné doručovanie

Ako už bolo spomenuté (otázka 2.3.1), v samotnom nariadení o geografickom blokovani sa neukladá obchodníkom povinnosť cezhraničného doručovania tovaru. Možnosť poskytovať zákazníkom cezhraničné doručovanie v niektorých alebo vo všetkých členských štátoch je aj

naďalej slobodným marketingovým rozhodnutím obchodníka; malo by byť však jasne uvedené v podmienkach vzťahujúcich sa na daný nákup.

4.1.1. Dostupnosť a cena

Viacerí poskytovatelia služieb dodávania balíkov v súčasnosti poskytujú cezhraničné doručovacie služby pre maloobchodných predajcov prevádzkujúcich elektronický obchod, podniky a jednotlivcov, pričom niektorí ponúkajú aj osobitné riešenia v súvislosti s vrátením tovaru. Medzi poskytovateľov služieb cezhraničného dodávania balíkov patria napríklad vnútroštátni prevádzkovatelia poštových služieb (poskytovatelia univerzálnych služieb), kuriéri, integrátori, medzinárodní prevádzkovatelia zbernej služby, sprostredkovatelia (napríklad sprostredkovatelia balíkov a platformy na riadenie doručovania), ako aj niektorí maloobchodní predajcovia prevádzkujúci elektronický obchod a platformy ponúkajúce svoje vlastné doručovacie služby.

Komisia ďalej v posledných rokoch spustila niekoľko iniciatív zameraných na zlepšenie dostupnosti, kvality a cenovej dostupnosti cezhraničných doručovacích služieb v Európe. Patrí medzi ne nariadenie (EÚ) 2018/644 o službách cezhraničného dodávania balíkov, ktorého cieľom je zlepšiť transparentnosť cien, ktoré platia maloobchodní predajcovia prevádzkujúci elektronický obchod a spotrebiteľia za základné služby, ako sú služby sledovania pohybu jednotlivých zásielok.

Na základe tohto nariadenia začne Komisia od roku 2019 zverejňovať na webovom sídle niektoré sadzby za služby dodávania balíkov, aby si spotrebiteľia aj maloobchodní predajcovia prevádzkujúci elektronický obchod mohli ľahko porovnať domáce a cezhraničné sadzby medzi členskými štátmi a medzi poskytovateľmi. Na tomto webovom sídle budú zvýraznené najvyššie sadzby s cieľom povzbudiť spotrebiteľov a maloobchodných predajcov prevádzkujúcich elektronický obchod k tomu, aby si vyhľadali lepšiu ponuku, pričom národné regulačné orgány budú musieť posudzovať určité sadzby, ktoré sa budú zdať príliš vysoké. Zlepší sa aj regulačný dohľad nad stále vyšším počtom poskytovateľov služieb dodávania balíkov. Komisia okrem toho ďalej podporila vytvorenie informačného webového sídla pre maloobchodných predajcov prevádzkujúcich elektronický obchod prostredníctvom svojho programu COSME⁴⁹; Európsky výbor pre normalizáciu pripravil etiketu, ktorú môžu používať všetci poskytovatelia služieb dodávania balíkov, a pracuje na spôsobe, ako zmerať čas potrebný na dodanie cezhraničných balíkov; a nakoniec, európske združenia maloobchodných predajcov prevádzkujúcich elektronický obchod vytvorili známky dôveryhodnosti, aby dodali spotrebiteľom viac istoty pri cezhraničných nákupoch.

Rozvoj služieb cezhraničného dodávania balíkov pre elektronický obchod je predmetom prebiehajúcej štúdie, ktorá sa uskutočňuje v mene útvarov Komisie a ktorá zahŕňa komplexné prieskumy maloobchodných predajcov prevádzkujúcich elektronický obchod a spotrebiteľov v celej EÚ. V roku 2020 sa uskutoční preskúmanie iniciatívy na dokončenie jednotného trhu so službami dodávania balíkov vrátane ochrany spotrebiteľa a ďalšieho vývoja noriem, ktoré bude súčasťou správy o hodnotení a vykonávaní nariadenia o službách cezhraničného dodávania balíkov.

⁴⁹ <http://deliverineurope.eu/>.

4.1.2. Cezhraničné doručenie zorganizované zákazníkom

Ak obchodník neposkytuje cezhraničné doručovanie, zákazníci si ho môžu zorganizovať sami. V tejto súvislosti už v sektore dodávania balíkov existujú viaceré obchodné modely, ktoré umožňujú prevzatie a doručenie v iných členských štátoch. Poskytovatelia expresných a kuriérskych služieb môžu napríklad vyzdvihnúť (prevziať) zásielku priamo od odosielateľa/obchodníka bez toho, aby odosielateľ/obchodník musel uložiť zásielku na pošte alebo inom mieste. Aj špeditárske služby by sa mohli prípadne rozšíriť a uspokojiť dopyt spotrebiteľov po takýchto službách.

Samotná doprava sa však nepovažuje za poštovú službu. Okrem toho, hoci sa služby s pridanou hodnotou považujú za poštové služby⁵⁰, v skutočnosti sa však vo svojej podstate odlišujú od univerzálnych poštových služieb, a preto nepodliehajú povinnostiam, ktoré sú späté so službami, na ktoré sa vzťahujú povinnosti univerzálnych služieb (napríklad cenová dostupnosť) v súlade so smernicou 97/67/ES (zmenenou smernicami 2002/39/ES a 2008/6/ES).

V prípade, že si chcú zákazníci kúpiť tovar za hranicami a na doručovacie alebo špeditárske služby do svojho členského štátu využijú tretiu stranu, obchodníci a zákazníci by vzhľadom na existujúci regulačný rámec EÚ mali zohľadniť tieto prvky:

- *Prechod rizika:* pokiaľ ide o prechod rizika pri doručovaní tovaru predaného v zmysle nariadenia o geografickom blokovaní, v článku 20 smernice o právach spotrebiteľov sa uvádza, že spotrebiteľ nesie riziko straty a poškodenia tovaru už počas jeho doručenia dopravcovi, ak tohto dopravcu poveril na prevoz tovaru spotrebiteľ a ak mu daného konkrétneho dopravcu neponúkol obchodník.
- *Lehota na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy:* v článku 9 smernice o právach spotrebiteľov sa stanovuje, že lehota na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy, t. j. lehota na odstúpenie od zmluvy, uplynie 14 dní po tom, ako spotrebiteľ alebo ním určená tretia strana s výnimkou prepravcu nadobudne fyzickú držbu tovaru. To znamená, že odovzdanie tovaru dopravcovi, a to aj v prípade, že bol poverený spotrebiteľom v rámci predaja v zmysle nariadenia o geografickom blokovaní, sa ešte nepovažuje za začiatok 14-dňovej lehoty na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy.
- *Dôsledky na povinnosti týkajúce sa DPH dodávateľa/obchodníka pri cezhraničnom predaji tovaru:* pozri nasledujúci oddiel týkajúci sa pravidiel pre DPH.

4.1.3. Cezhraničné doručovanie tovaru a pravidiel pre DPH

Pokiaľ ide o DPH⁵¹, je možné, že ustanovenia týkajúce sa cezhraničného doručovania predaného tovaru povedú v určitých prípadoch k povinnej registrácii pre DPH v členskom štáte doručenia, aby sa dodržali pravidlá pre DPH v danej krajine.

⁵⁰ Špeditárske služby sa považujú za poštové služby iba vtedy, ak okrem poskytovania prepravy poštových zásielok poskytujú aspoň jednu z ďalších služieb uvedených v článku 2 bode 1 smernice o poštových službách; pozri vec C-259/16, bod 34.

⁵¹ Komplexný zoznam práv a povinností týkajúcich sa uplatňovania DPH je dodávateľom/obchodníkom k dispozícii v príslušných pravidlách a nariadeniach, pozri aj https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en.

Cezhraničný predaj tovaru spotrebiteľom sa zvyčajne zdaňuje v tom členskom štáte, kde sa nachádza konečný spotrebiteľ. To znamená, že dodávateľ, ktorý prepravuje tovar, by sa mal zaregistrovať pre DPH v krajine, kde sa preprava tovaru konečnému spotrebiteľovi končí, ak sa prekračuje limit pre predaj tovaru na diaľku v členskom štáte konečného spotrebiteľa⁵².

Od 1. januára 2021 sa rušia súčasné limity pre predaj na diaľku pre jednotlivé členské štáty EÚ. Pre celú EÚ sa zavedie spoločný limit vo výške 10 000 EUR, ktorý sa bude uplatňovať na predaj tovaru na diaľku a telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronicky poskytované služby v rámci EÚ (ďalej aj „služby TBE“).

Pri dovážaní tovaru z krajiny mimo EÚ do EÚ je tovar v hodnote nižšej ako 22 EUR oslobodený od DPH. Od roku 2021 sa toto oslobodenie od dane ruší a na všetok dovoz sa bude uplatňovať DPH. Tým sa odstránia konkurenčné nevýhody, ktorým v súčasnosti čelia dodávateľia so sídlom v EÚ.

Nakoniec sa od 1. januára 2021 rozšíri zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta (MOSS), v súčasnosti dostupný len pre služby TBE (pozri aj oddiel 4.3), a vznikne z neho režim jednotného kontaktného miesta pre DPH (VAT OSS). Bude tak dostupný aj pre dodávateľov, ktorí dodávajú cezhraničný tovar a služby iné ako služby TBE konečným spotrebiteľom v EÚ, ako aj pri dovoze zásielok s nízkou hodnotou z krajín mimo EÚ spotrebiteľom v EÚ. V prípade takéhoto dovozu a pokiaľ by sa dodávateľ/sprostredkovateľ rozhodol využívať režim jednotného kontaktného miesta, by sa DPH mohla platiť vopred pri nákupe online, pričom by ju dodávateľ alebo sprostredkovateľ so sídlom v EÚ deklaroval a platil každý mesiac. V takýchto prípadoch bude dovoz tohto tovaru oslobodený od DPH, aby sa zamedzilo dvojitému zdaneniu.

Povinnosti týkajúce sa DPH dodávateľa/obchodníka predávajúceho tovar cezhranične zákazníkom závisia aj od toho, kto priamo alebo nepriamo organizuje prepravu zákazníkovi. Preto, ak si tovar prepravuje sám zákazník alebo ak si zabezpečí prepravu u tretej osoby a dodávateľ priamo alebo nepriamo nezasahuje do organizácie ani nepomáha pri odosielaní alebo preprave tohto tovaru, sa na dodávateľa vzťahuje sadzba DPH členského štátu, z ktorého sa tovar doručuje (t. j. DPH domovského členského štátu). Naopak, ak dodávateľ/obchodník priamo alebo nepriamo zasahuje do prepravy alebo odoslania tovaru v prípade cezhraničného doručovania v rámci EÚ⁵³, miestom dodania na účely DPH je miesto, kde sa končí preprava, pričom je možné, že sa dodávateľ/obchodník bude musieť zaregistrovať pre DPH v členskom štáte zákazníka.

⁵² Tento limit je buď 100 000 EUR, alebo 35 000 EUR v závislosti od rozhodnutia členského štátu, v ktorom sa preprava končí.

⁵³ Pozri usmernenia k DPH č. 876: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf (strana 205). V usmerneniach sa predovšetkým uvádza, že Výbor pre DPH sa jednomyselne zhodol, že za nepriamy zásah dodávateľa pri preprave alebo odosielaní tovaru sa považuje hociktorý z týchto prípadov: i) ak dodávateľ zadá prepravu alebo odoslanie tovaru tretej strane, ktorá doručí tovar zákazníkovi;

ii) ak odoslanie alebo prepravu tovaru poskytuje tretia strana, ale dodávateľ nesie plnú alebo čiastočnú zodpovednosť za doručenie tovaru zákazníkovi;

iii) ak dodávateľ fakturuje zákazníkovi a vyberá od neho poplatky za prepravu, pričom ich ďalej poukazuje tretej strane, ktorá zabezpečuje odoslanie a prepravu tovaru.

Výbor pre DPH sa ďalej takmer jednomyselne zhodol, že v prípade iných zásahov, najmä ak dodávateľ aktívne ponúka zákazníkovi doručovacie služby tretej strany, ak prepojí zákazníka s treťou stranou a ak poskytne tretej strane informácie potrebné na doručenie tovaru, sa dodávateľ takisto považuje za dodávateľa, ktorý nepriamo zasahuje do prepravy a odosielania tovaru.

4.1.4. Cezhraničné doručovanie a pravidlá týkajúce sa spotrebiteľov v EÚ

Ako sa uvádza v odôvodnení 28, v nariadení o geografickom blokovaní sa objasňuje, že ním nie sú „dotknuté smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a 2011/83/EÚ.“ Nariadením sa preto nemení spotrebiteľské *acquis* EÚ, ktoré sa aj naďalej uplatňuje v situáciách, ktoré patria do jeho rozsahu pôsobnosti (pozri aj otázky 2.3.23 a 2.3.24). Obchodník bude teda musieť tieto pravidlá dodržiavať⁵⁴.

V prípade doručovania tovaru predávaného online to preto znamená, že by mali byť dostupné jasné predzmluvné informácie o spôsoboch doručenia⁵⁵ a že na webovom sídle obchodníka musí byť jasne a zreteľne uvedené, či sa na doručenie tovaru vzťahujú nejaké obmedzenia, a to najneskôr na začiatku postupu vytvorenia objednávky⁵⁶. Konkrétne by obchodníci mali uviesť krajiny, do ktorých doručujú (alebo do ktorých nedoručujú, ak sa to považuje za efektívnejšie riešenie).

Pokiaľ ide o právo na odstúpenie od zmluvy v prípade online predaja, predávajúci môžu pred uzavretím zmluvy informovať spotrebiteľov, že v prípade odstúpenia od zmluvy budú musieť znášať náklady na vrátenie tovaru⁵⁷. Ak je táto informácia uvedená, spotrebiteľia znášajú náklady na vrátenie tovaru⁵⁸, a to aj pokiaľ išlo o predaj tovaru v zmysle nariadenia o geografickom blokovaní.

A napokon, pokiaľ ide o záruky na tovar, v smernici o predaji spotrebného tovaru a zárukách naň sa stanovuje povinná záruka súladu. V zmysle tejto smernice predávajúci zodpovedá spotrebiteľovi za akýkoľvek existujúci nesúlad v čase dodania tovaru a spotrebiteľ má právo, aby sa tovar bezplatne uviedol do súladu tak, že sa opraví alebo nahradí, alebo, ak sa tak nestane, sa primerane zníži jeho cena alebo sa zruší zmluva. Povinnosť predávajúceho bezplatne poskytnúť opravu alebo nahradiť tovar zahŕňa povinnosť pokryť nevyhnutné náklady na uvedenie tovaru do súladu vrátane nákladov na poštovné, prácu a materiál. Tovar sa musí opraviť alebo nahradiť v rámci primeranej lehoty a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

Okrem povinných právnych záruk môžu obchodníci dobrovoľne poskytovať obchodné záruky. Obchodná záruka je súčasťou obchodnej politiky obchodníka, ktorý môže ponúkať spotrebiteľom ďalšie práva okrem tých, ktoré sú stanovené v smernici 1999/44/ES. Vzťahujú sa na ňu podmienky stanovené predávajúcim (alebo iným obchodníkom, napríklad výrobcom), ktoré môžu obsahovať obmedzenia z hľadiska trvania, zemepisného rozsahu platnosti a hradených nákladov (napríklad náklady na poštovné a dopravu). V prípade predaja na diaľku sú obchodníci povinní informovať spotrebiteľa o existencii a podmienkach popredajnej pomoci spotrebiteľovi, popredajných služieb a obchodných záruk v rámci

⁵⁴ Pozri aj oddiel 4.2 o pravidlách týkajúcich sa uplatniteľných (vnútroštátnych) právnych predpisov a právomocí a osobitné objasnenia uvedené v článku 1 ods. 6 nariadenia.

⁵⁵ Článok 6 ods. 1 písm. g) smernice o právach spotrebiteľov.

⁵⁶ Článok 8 ods. 3 smernice o právach spotrebiteľov.

⁵⁷ Článok 6 ods. 1 písm. i) smernice 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov.

⁵⁸ Článok 14 ods. 1 druhý pododsek smernice 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov.

poskytovania predzmluvných informácií⁵⁹. Obchodná záruka je záväzná pre toho, kto ju ponúka, v súlade s jej podmienkami⁶⁰.

4.2. Smerovanie činnosti a stanovenie uplatniteľných právnych predpisov a právomocí

V práve EÚ sa poskytuje spotrebiteľom osobitná ochrana z hľadiska uplatniteľných právnych predpisov a právomocí týkajúcich sa cezhraničných zmlúv uzatvorených s obchodníkmi⁶¹. Do úvahy sa nebude brať voľba súdu a uplatniteľných právnych ustanovení v takých zmluvách, ktoré sa odchyľujú od týchto pravidiel, pokiaľ nie sú výhodné pre spotrebiteľov. Obchodník môže byť preto povinný uplatňovať aspoň kogentné právne normy uplatniteľné v členskom štáte spotrebiteľa alebo žalovať a byť žalovaný v členskom štáte spotrebiteľa.

Takáto osobitná ochrana spotrebiteľov sa uplatňuje okrem iného vtedy, ak obchodník „smeroval svoju činnosť“ do členského štátu spotrebiteľa⁶².

4.2.1. Výklad Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ)

Súdny dvor Európskej únie vo viacerých svojich rozsudkoch objasnil pojem „smerovanie činnosti“ a poskytol tak usmernenie na jeho uplatňovanie.

Vo svojom zásadnom rozsudku vo veciach Pammer/Alpenhof⁶³ musel Súdny dvor rozhodnúť, či dostupnosť internetového sídla postačuje na to, aby sa stanovilo, že podnikateľ smeruje svoju činnosť do členského štátu bydliska spotrebiteľa v zmysle obdobného ustanovenia, ako je článok 17 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I (prepracované znenie).

Súdny dvor rozhodol, že samotná dostupnosť internetovej stránky v danom členskom štáte nepostačuje na stanovenie toho, či doň podnikateľ smeroval svoju činnosť. S týmto cieľom je naopak potrebné preskúmať, či z internetových sídel a celkovej činnosti podnikateľa vyplýva, že podnikateľ pred uzatvorením zmluvy so spotrebiteľom zamýšľal obchodovať so spotrebiteľmi s bydliskom v jednom alebo viacerých členských štátoch vrátane členského štátu bydliska spotrebiteľa.

Súd pripravil neúplný zoznam kritérií, ktoré možno použiť na odhalenie takéhoto zámeru:

- medzinárodná povaha činnosti,
- uvedenie trasy cesty z ostatných členských štátov do miesta, kde má podnikateľ sídlo,
- používanie iného jazyka alebo inej meny, ako je jazyk alebo mena zvyčajne používaná v členskom štáte, v ktorom má podnikateľ sídlo, s možnosťou vykonať a potvrdiť rezerváciu v tomto inom jazyku,
- uvedenie telefónnych čísel s medzinárodnou predvoľbou,

⁵⁹ Článok 6 ods. 1 písm. m) smernice 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov.

⁶⁰ Článok 6 smernice 1999/44/ES o predaji spotrebného tovaru a zárukách na spotrebný tovar.

⁶¹ Článok 17 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I (prepracované znenie) a článok 6 ods. 1 nariadenia Rím I [Prosím, uveďte odkaz na čísla príslušných aktov.].

⁶² V tejto súvislosti sa v odôvodnení 24 nariadenia Rím I odkazuje na súlad pri výklade vecnej pôsobnosti medzi pravidlami v nariadeniach Brusel I (prepracované znenie) a Rím I.

⁶³ Pammer a Hotel Alpenhof, spojené veci C-585/08 a C-144/09, EU:C:2010:740.

- vynaloženie výdavkov na odkazové služby na internete, aby sa spotrebiteľom s bydliskom v ostatných členských štátoch uľahčil prístup na stránku podnikateľa alebo jeho sprostredkovateľa,
- používanie doménového mena najvyššej úrovne, ktoré je iné ako doménové meno najvyššej úrovne členského štátu, v ktorom má podnikateľ sídlo,
- a zmienka o medzinárodnej klientele tvorenej klientmi s bydliskom v rôznych členských štátoch.

Naopak, ďalej uvedené prvky nepredstavujú dôkaz o uvedenom zámere:

- samotná dostupnosť internetovej stránky podnikateľa alebo jeho sprostredkovateľa v členskom štáte, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, alebo
- e-mailová adresa a ďalšie kontaktné údaje, alebo
- používanie jazyka alebo meny, ktoré sa bežne používajú v členskom štáte podnikateľa.

V následných rozsudkoch sa ďalej objasnili dva dôležité body týkajúce sa uplatňovania článku 17 nariadenia Brusel I (prepracované znenie). Vo veci *Mühlleitner*⁶⁴ súd rozhodol, že ak je činnosť smerovaná do iného členského štátu prostredníctvom internetovej stránky, ochranné pravidlá, na základe ktorých môže spotrebiteľ žalovať podnikateľa vo svojom členskom štáte, sa neuplatňujú, pokiaľ bola zmluva uzatvorená na diaľku, ale aj pokiaľ spotrebiteľ cestoval do priestorov podnikateľa, aby uzavrel zmluvu na mieste.

Vo veci *Emrek* súd rozhodol, že na základe článku 17 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I (prepracované znenie) sa nevyžaduje príčinná súvislosť medzi internetovou stránkou a uzavretím zmluvy. Spotrebiteľia sa tak môžu spoľahnúť na ochranné ustanovenia aj v prípade, že o smerovanej činnosti nevedeli. Takáto príčinná súvislosť však predstavuje dôkaz o súvislosti medzi zmluvou a obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou smerujúcou do členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.⁶⁵

4.2.2. Objasnenia týkajúce sa nariadenia o geografickom blokování

Nariadením o geografickom blokování sa neupravujú už spomenuté pravidlá EÚ týkajúce sa uplatniteľných právnych predpisov a právomocí. Preto sa „smerovanie činnosti“ obchodníka do členského štátu spotrebiteľa naďalej posudzuje individuálne a na základe skutkových okolností každého konkrétneho prípadu, a to aj vzhľadom na okolnosti zohľadnené v spomenutej judikatúre.

V nariadení o geografickom blokování sa však uvádzajú niektoré objasnenia *ex lege* týkajúce sa tých predzmluvných činností, ktoré nemôžu byť súčasťou žiadneho takéhoto posúdenia, pričom sa stanovuje, že samotný súlad s povinnosťami v zmysle nariadenia sám osebe neznamená, že obchodník smeruje svoju činnosť do určitého členského štátu (článok 1 ods. 6 objasnený v odôvodnení 13). Samotné uzatvorenie zmluvy (online alebo offline), ktoré vyplýva zo súladu s povinnosťami stanovenými v nariadení o geografickom blokování, preto neznamená, že obchodník smeruje svoju činnosť do členského štátu spotrebiteľa. Rovnako sa obchodník nemôže považovať za smerujúceho činnosť do členského štátu spotrebiteľa

⁶⁴ *Mühlleitner*, vec C-190/11, EU:C:2012:542.

⁶⁵ *Emrek*, vec C-218/12, EU:C:2013:666.

výlučne na základe skutočnosti, že poskytuje informácie a pomoc spotrebiteľovi po uzavretí takejto zmluvy.

4.3. Zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta pre poskytovateľov elektronicky poskytovaných služieb

V prípade elektronicky poskytovaných služieb vrátane tých, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o geografickom blokovaní⁶⁶, sa vďaka zjednodušenému režimu jednotného kontaktného miesta (MOSS) značne zjednodušili administratívne náležitosti týkajúce sa súladu s pravidlami pre DPH v členskom štáte spotreby v prípade cezhraničného poskytovania služieb⁶⁷. Patrí medzi ne možnosť obchodníka navštíviť webový portál MOSS⁶⁸, ktorý obsahuje informácie o tom, ako používať MOSS, a o uplatniteľných sadzbách DPH na dotknuté služby v rôznych členských štátoch.

Režim MOSS konkrétne umožňuje dodávateľovi/obchodníkovi dodávať telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronicky poskytované služby (ďalej aj „služby TBE“) v rámci EÚ bez toho, aby sa musel zaregistrovať v každej krajine EÚ, do ktorej tieto služby dodáva. Všetky tieto povinnosti možno plniť z jedného členského štátu, ktorý pridelil identifikačné číslo pre DPH.

V ponuke sú dva druhy úprav: jedna pre dodávateľov so sídlom v EÚ (úprava pre Úniu) a druhá pre dodávateľov so sídlom mimo EÚ (úprava mimo Únie).

Zdaniteľná osoba, ktorá sa rozhodne využívať MOSS, je povinná sa zaregistrovať v členskom štáte identifikácie.

V prípade úpravy pre Úniu je to ten štát, v ktorom má zdaniteľná osoba zriadené sídlo svojej ekonomickej činnosti.

Ak zdaniteľná osoba nemá zriadené sídlo svojej ekonomickej činnosti v EÚ, je to ten členský štát, v ktorom má stálu prevádzkareň. Ak má zdaniteľná osoba viac ako jednu stálu prevádzkareň v EÚ, je oprávnená zvoliť si za členský štát identifikácie jeden z uvedených členských štátov. Toto je jediná situácia, v ktorej si zdaniteľná osoba môže zvoliť členský štát identifikácie podľa úpravy pre Úniu, a zdaniteľná osoba je viazaná uvedeným rozhodnutím na kalendárny rok, v ktorom príjme uvedené rozhodnutie, a na ďalšie dva nasledujúce kalendárne roky.

Vo všetkých prípadoch úpravy pre Úniu bude zdaniteľná osoba identifikovaná na účely zjednodušeného režimu jednotného kontaktného miesta rovnakým individuálnym identifikačným číslom pre DPH, ktorým je identifikovaná na účely svojho vnútroštátneho poskytovania služieb a daňových priznaní k DPH.

⁶⁶ T. j. služby, ktorých hlavnou charakteristikou nie je poskytovanie prístupu k dielam chráneným autorským právom alebo iným chráneným predmetom úpravy a ich používanie. Tieto služby zahŕňajú napríklad cloudové služby, služby uskladňovania údajov, webhosting a poskytovanie firewall ochrany, používanie vyhľadávačov a internetových zoznamov.

⁶⁷ Pozri najmä smernicu Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 a vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/telecommunications-broadcasting-electronic-services/.

V prípade úpravy mimo Únie si môže zdaniteľná osoba (ktorá v EÚ nemá zriadené sídlo svojej ekonomickej činnosti ani stálu prevádzkareň) zvoliť akýkoľvek členský štát za svoj členský štát identifikácie. Uvedený členský štát prideli zdaniteľnej osobe individuálne identifikačné číslo pre DPH (s použitím formátu EUxxxxxyyyz).

V oboch prípadoch (úprava pre Úniu a úprava mimo Únie) môže mať zdaniteľná osoba iba jeden členský štát identifikácie a všetky služby TBE, ktoré poskytuje nezdaniťným osobám v členskom štáte, v ktorom nemá sídlo svojej ekonomickej činnosti, musí priznať prostredníctvom režimu MOSS, ak sa táto zdaniteľná osoba rozhodne využívať tento systém.

Zdaniteľná osoba využívajúca niektorú z osobitných úprav je povinná predložiť elektronicky daňové priznanie k DPH pre zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta za každý kalendárny štvrťrok bez ohľadu na to, či skutočne poskytovala telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania alebo elektronicky poskytované služby (v prípade, že sa neposkytli služby v EÚ v danom štvrťroku, predkladá sa nulové daňové priznanie). Daňové priznanie k DPH pre zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta (a súvisiacu platbu) sa musí predložiť v lehote do 20 dní od konca obdobia, na ktoré sa daňové priznanie vzťahuje.

Daňové priznanie k DPH pre zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta obsahuje údaje o poskytnutých službách zákazníkom v každom členskom štáte spotreby od zdaniteľnej osoby využívajúcej úpravu a v prípade úpravy pre Úniu od každej stálej prevádzkarne.

Členský štát identifikácie rozdelí daňové priznanie k DPH pre zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta podľa členských štátov spotreby a údaje zašle rôznym členským štátom spotreby a usadenia.

Členský štát identifikácie vygeneruje jedinečné referenčné číslo pre každé daňové priznanie k DPH pre zjednodušený režim jednotného kontaktného miesta a informuje o tomto čísle zdaniteľnú osobu. Toto číslo je dôležité, pretože ho zdaniteľná osoba musí uvádzať pri vykonávaní príslušnej úhrady.

Zdaniteľná osoba uhradza celkovú sumu splatnej DPH členskému štátu identifikácie. Uhradza jednu sumu, a to celkovú sumu daňového priznania (t. j. za každý členský štát spotreby). Členský štát identifikácie potom rozdelí peniaze príslušným členským štátom spotreby.

4.4. Bezpečné, lacné a pohodlné platby online

Bezproblémové fungovanie digitálneho jednotného trhu závisí od dostupnosti dôveryhodných a cenovo dostupných spôsobov elektronických platieb. V nariadení o geografickom blokovaní sa jasne odkazuje na revidovanú smernicu o platobných službách⁶⁹ (druhá smernica o platobných službách) a na zodpovedajúce požiadavky na autentifikáciu uplatniteľné od 13. januára 2018; nové požiadavky na silnú autentifikáciu zákazníka budú

⁶⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.

navyše uplatniteľné od 14. septembra 2019, keď sa začne uplatňovať príslušný delegovaný akt, ktorým sa dopĺňa druhá smernica o platobných službách⁷⁰.

Viacerými nedávno prijatými pravidlami sa ďalej prispeje k zabezpečeniu dôveryhodných a cenovo dostupných spôsobov elektronických platieb online.

Na základe smernice o platobných účtoch⁷¹ má každá osoba so zákonným pobytom v EÚ právo na základný platobný účet vybavený elektronickým platobným prostriedkom, vďaka čomu majú všetci európski spotrebitelia prístup k digitálnemu jednotnému trhu, čo im umožňuje nakupovať tovar a služby online.

Druhou smernicou o platobných službách sa zavádzajú nákladovo efektívne a pohodlné spôsoby platby online, z ktorých majú prospech obchodníci aj spotrebitelia. Vďaka požiadavkám na silnejšiu autentifikáciu zákazníka a lepšiu ochranu používateľov platobných služieb (znížená zodpovednosť v prípade podvodu) sa zvyšuje dôvera v online platby. Vďaka možnosti využívať nových poskytovateľov platobných služieb – platobné iniciačné služby – v zmysle druhej smernice o platobných službách môže každý majiteľ bankového účtu s online bankovými službami nakupovať online, a to aj bez použitia platobnej karty, a obchodníci majú prístup k inovačným a konkurencieschopným platobným riešeniam.

Na základe nových pravidiel stanovených v druhej smernici o platobných službách sa zakazuje účtovanie príplatkov, t.j. dodatočných poplatkov za platby uskutočnené prostredníctvom kreditných alebo debetných kariet či už v obchodoch, alebo online. To sa premieta do nižších nákladov obchodníkov za prijímanie väčšiny spotrebiteľských kariet v Európe, ktoré sú výsledkom obmedzenia výmenných poplatkov v zmysle nariadenia o výmenných poplatkoch⁷².

5. Príloha: Harmonogram vykonávania prijatých opatrení v oblasti elektronického obchodu

Harmonogram vykonávania prijatých opatrení v oblasti elektronického obchodu	
13. 1. 2018	Dátum začatia uplatňovania revidovanej smernice o platobných službách
20. 3. 2018	Dátum začatia uplatňovania nariadenia o zaistení cezhraničnej prenosnosti online obsahových služieb na vnútornom trhu
22. 5. 2018	Dátum začatia uplatňovania nariadenia o službách cezhraničného dodávania balíkov
3. 12. 2018	Dátum začatia uplatňovania nariadenia o geografickom blokovaní
1. 1. 2019	Nadobudnutie účinnosti opatrení na zjednodušenie DPH v elektronickom obchode pri predaji elektronických služieb v rámci EÚ
1. 1. – 30. 6. 2019	Prvé zhromažďovanie údajov o poskytovateľoch služieb dodávania balíkov (v zmysle nariadenia o službách cezhraničného dodávania

⁷⁰ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/389 z 27. novembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy.

⁷¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2014/92/EÚ z 23. júla 2014 o porovnateľnosti poplatkov za platobné účty, o presune platobných účtov a o prístupe k platobným účtom so základnými funkciami.

⁷² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/751 z 29. apríla 2015 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu.

	balíkov)
31. 3. 2019	Prvé zverejnenie sadzieb za dodávanie balíkov (v zmysle nariadenia o službách cezhraničného dodávania balíkov)
31. 7. 2019	Prvé posúdenie cenovej dostupnosti služieb dodávania balíkov (v zmysle nariadenia o službách cezhraničného dodávania balíkov)
17. 1. 2020	Dátum začatia uplatňovania nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa
23. 3. 2020	Dátum začatia uplatňovania ustanovenia o pasívnom predaji (článok 6) nariadenia o geografickom blokovaní na dohody, ktoré sú v súlade s príslušným právom hospodárskej súťaže EÚ a príslušným vnútroštátnym právom hospodárskej súťaže a ktoré boli uzavreté pred 2. marcom 2018.
1. 1. 2021	Nadobudnutie účinnosti opatrení týkajúcich sa DPH v elektronickom obchode, ktorými sa rozširuje rozsah režimu jednotného kontaktného miesta nad rámec súčasného zjednodušeného režimu jednotného kontaktného miesta (MOSS), zrušenie oslobodenia od dane pre malé zásielky a ustanovenie o administratívnej spolupráci.

